HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Jaarverslag 1929 van de Vereeniging „Oost en West"

Algemeene toestand.

Rekening houdend met den stand der Vereeniging naar binnen en naar buiten, zooals deze in het vorig jaarverslag, onder dit hoofd geschetst is, zoo mag, nu weergekeerd is tot de gewone Jaarlijksche beschouwing van den algemeenen toestand der Vereeniging als zoodanig, die toestand als bevredigend aangemerkt worden. Dit verslag, in zijn onderdeelen, moge die uitspraak rechtvaardigen. Moesten, bij de samenstelling ervan, onvermijdelijk, enkele belangrijke zaken op het afgeloopen Vereenigingsjaar betrekking hebbende en op welk de Secretaris der Redactie van het Orgaan, in diens voortreffelijk Jaaroverzicht in het eerste nummer van dezen jaargang, ook reeds de aandacht gevestigd heeft, worden herhaald of aangevuld, — in zooverre is nu hier naar beknoptheid gestreefd dat achterwege gelaten is de vermelding van die feiten en voorvallen, welke óf bereids in afdeelingsverslagen ter kennis gebracht, óf, in anderen vorm in het Orgaan opgenomen zijn dan wel van minder belang geacht moeten worden in een Jaarverslag dat het wedervaren der Vereeniging, in breede trekken, heeft weer te geven.

Leden en Begunstigers.

Het aantal leden bedroeg op 1 Januari 1929: 4084, tegen 3944 op Ult° December '28; een toename alzoo van 140. Hoe verblijdend ook in zeker opzicht, die toename is te gering en het is daarom dat bij vernieuwing een beroep gedaan wordt op onze leden, ieder afzonderlijk, om in zijnen (haren) kring te trachten anderen tot toetreding te bewegen. Dat deze aansporing juist in dezen tijd hare bijzondere beteekenis heeft, behoeft geen wijder betoog.

De Vereeniging had, naar men weet, in dit jaar, door den dood, het verlies te betreuren van haar Eere-lid Mevrouw de Douairière Jhr. Clifford Kocq van Breugel—Roelofs.

In het afgeloopen jaar mocht men zich blijven verheugen in het behoud der begunstigers. Zij vormen voor een goed deel, de kurk waarop de Vereeniging drijft, weshalve hun, naar jaarlijksche gewoonte, een woord van warmen dank gebracht wordt voor hunnen zeer gewaardeerden steun.

Een actie bereidvaardig op het getouw gezet door het H.B.-lid, den heer Jhr. Dr. Sandberg, om ook in Oost-Indië begunstigers te krijgen, mocht niet het gevolg hebben, dat van deze actie verwacht mocht worden.

Hoofdbestuur.

De samenstelling van het Hoofdbestuur onderging eenige uitbreiding door de benoeming als lid van den heer Mr. Drs. P. A. F. Blom, voorzitter der pas opgerichte afdeeling Bergen op Zoom, zoomede door die, als adviseerend lid, van den heer P. J. de Kanter, voorzitter van het Algemeen Nederlandsch Verbond. Deze laatste benoeming — door den betrokkene gaarne aanvaard — is geschied teneinde het in menig geval zoo gewenscht contact tusschen groote vereenigingen op nationaal gebied, te verzekeren en te bevorderen. Met dezelfde bedoelingen nam de heer R. Zuyderhoff, Algemeene Voorzitter dezer Vereeniging, in gelijke hoedanigheid zitting in het Bestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Afdeelingen.

In den zomer van dit jaar is de afdeeling Bergen op Zoom opgericht geworden, waarmede het aantal van 16 afdeelingen bereikt is. De trouwe lezers van ons Orgaan zijn hiervan geheel op de hoogte zoodat met deze aanteekening zou kunnen worden volstaan, ware hier niet dat het hier de plaats is, een woord van dank te brengen aan den volijverigen voorzitter der afdeeling, den heer Mr. Drs. P. A. F. Blom, die, daarin trouw bijgestaan door zijne medebestuursleden, van meet af aan krachtig werkzaam is, om deze afdeeling, welke reeds dadelijk goed ingezet werd, tot steeds grooteren omvang te brengen.

Van hetgeen in de andere afdeelingen is omgegaan kan de belangstellende de verschillende verslagen raadplegen die eerlang in het Orgaan zullen worden opgenomen.

Een poging, om Zutphen in de rij onzer afdeelingen te betrekken, mocht, bij gebrek aan belangstelling vooralsnog niet gelukken.

Anders in 't Gooi, in Hilversum, waar aan het einde van het Verslagjaar vrijwel zekerheid bestond dat nog in de eerste maand van het nieuw in te treden jaar, een afdeeling tot stand zou komen. (In Januari '30 opgericht).

Vertegenwoordiging in Oost- en West-Indië.

De belangen der Vereeniging in Oost-Indië, die ook dit jaar wederom in handen van den heer Mr. K. Fauser, Landrechter te Soerabaia, werden per Ulto. December toevertrouwd aan den heer L. M. F. Plate, oud-Resident te Malang.

In West-Indië (Suriname) bleef de heer H. K. Nya trouw op zijn post als onze vertegenwoordiger aldaar, gelijk zulks eveneens het geval was met den heer Dr. H. Polvliet te Curaçao.

Aan den afgetreden Hoofdvertegenwoordiger in O.-I. en aan de beide vertegenwoordigers in de West, den dank der Vereeniging voor de behartiging der hun toevertrouwde belangen; aan den nieuw opgetreden titularis in O.-I. de beste wenschen bij de aanvaarding zijner functie.

Koloniaal Weekblad.

Ons Orgaan, een 20-tal jaren verzorgd door de firma ten Hagen alhier, ging contractueel over naar de mede alhier gevestigde firma Sijthoff. Het laatste December No. van 1929 was tevens het laatste dat bij eerstgenoemde firma gedrukt werd.

De reden hiervan is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het H.B. als verantwoordelijk lichaam voor de financiën der Vereeniging, in staat was voordeeliger voorwaarden bij anderen te bedingen. De transacties daarover gevoerd, leidden er toe, dat met de firma Sijthoff een contract voor het drukken en exploiteeren van het K.W. gedurende 4 jaren, kon worden afgesloten.

Aan de fa. Ten Hagen heeft het H.B. zijnen dank betuigd voor de gedurende een lange reeks van jaren bewezen diensten, maar herhaalt dezen gaarne in dit verslag, terwijl, wat de fa. Sijthoff betreft, het vertrouwen reeds gewekt is, dat dezelve het K.W. overeenkomstig de eischen welke dit periodiek stelt, zal verzorgen.

Ook het Secretariaat der redactie van het blad ging in andere handen over. De heer W. C. Muller zag zich tot zijn en niet minder tot ons aller leedwezen, wegens gezondheidsredenen genoopt, zijn taak met 1 Juli 1929 te beëindigen, waarvan destijds uitvoerig melding gemaakt is. Na een intermezzo van een paar maanden waargenomen door den Algem. Secretaris der Vereeniging, trad met 1 November op, de heer Johan Koning, journalist en letterkundige, als Secretaris der Redactie, met dien verstande dat de behandeling der rubrieken „Van week tot week" en Litteratuuroverzicht, te voren ook tot de bemoeienis van den heer Muller behoorende, werd overgedragen aan de heeren Jhr. Dr. Sandberg en Oudschans Dentz, die zich daarvoor beschikbaar gesteld hadden.

GRONINGEN

GEERSINGA & POSTEMA
TIMMERLIEDEN EN AANNEMERS
SCHUITENDIEP 28b en 28a - TEL. 2462
GRONINGEN 5152
Bevelen zich beleefd aan voor alle voorkomende werkzaamheden.

WONINGINRICHTING JAC. DE VRIES
O. EBBINGESTRAAT 34 - TEL. 3740
GRONINGEN
SMAAKVOLLE MODERNE MEUBELEN
COMPLETE INSTALLATIES 5153
TAPIJTEN — GORDIJNEN — LINOLEUM

Linnenmagazijn „'T SPINNEWIEL"

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
Oude Boteringestraat 14. Telefoon 3576
TAFEL- EN BEDLINNEN
TRICOTGOEDEREN
HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
Beslist krimpvrije wollen Ondergoederen — Indische uitrustingen — Huwelijks- en Bébé-uitzetten — Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
5148

Men hoort altijd: Hij werkte zich zelf op. Let op „werkte". (De Zakenwereld).

LEIDEN

Fa. P. S. ANES, Brandstoffenhandel
Contractante der Staatsmijnen in Limburg
Verkoop van uitsluitend EERSTE KWALITEITEN Brandstoffen 5174
OUDE HEERENGRACHT 19, LEIDEN. TEL. 587

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN
IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK
„DE ZEEUW"
5175 HET MEEST GEVRAAGD
KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

FIRMA M. KOERT - LEIDEN
J. RAVESTEIN
PIETERSKERKGRACHT 16 - Telef. 1055
Architectuur 5177
Aannemer v. Bouwwerken - Timmerwerken

N.V. „MEUBELKUNST"
MODERNE WONINGINRICHTINGEN
„Indanthren" Meubel- en Gordijnstoffen
Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect. Eigen fabrikaat. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
Toonkamers: 5173
WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

HAARLEM

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
W. H. KLOES & ZONEN
Scheepmakersdijk No. 32
Telefoon 13592 — Haarlem
Speciale Afdeeling FIJNGOED
5165

ARTISTIEKE DAMESHANDWERKEN
GROOTE SORTEERING
HANDWERKSTOFFEN, SMYRNA-, KELIM-, SODAN- EN NOORSCHE WOL 5218
AJOUREN EN PLISSEEREN - TEEKEN-INRICHTING
FIRMA ALI ZIJLSTRA
WAGENWEG 1 - HAARLEM - TEL. 13518
ATELIER VOOR KUNSTNAALDWERK

H. J. C. HöCK
TIMMERMAN — METSELAAR — AANNEMER
beveelt zich beleefd aan voor alle voorkomende werkzaamheden het vak betreffende. 5202
Woonplaats: VOORHELMSTRAAT 39. Tel. 10710
Werkplaats: L. ANNASTRAAT 24.
HAARLEM

WONINGINRICHTING JOH. NEDERKOORN & Zn.
Toonzalen: Ged. Oude Gracht 56 — Telefoon 13171
Fabriek: Groot Heiligland 58 — Telefoon 10747
HAARLEM
De inrichting van Uw woning, door ons uitgevoerd, blijft billijk en is voor den gebruiker het toppunt van comfort. 5201
VERHUIZINGEN ONDER GARANTIE.

W. J. VAN BUCHEM - HAARLEM
SPEKSTRAAT Nos. 3—5 TELEFOON No. 11494
Magazijn van: Sponsen, Zeemleder, Bezems, Boenders, Dweilen, Tafels, Trappen, Droogrekken, Vuilnisbakken en -Emmers, Strijkplanken, Mouwplanken, Slijpplanken, Gegalvaniseerde en Emaille Artikelen, Bedkruiken, Speelgoederen, Mandenwerk en Tuinmeubelen. 5161

Fa. JOH. DAMMERS
KLEVERPARKWEG 20-22, Tel. 13736, HAARLEM
Agentschap der Fongers en Simplex Rijwielen
Eerste klas Reparatie-inrichting 5200
GARAGE — STALLING — VERHUUR

H. J. FEIJE
HAARLEM - TELEF. 11292
Speciaal ingericht voor Verhuizingen en Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
Begrafenisonderneming - Goederenvervoer
Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst
5164

ABR. MEIJER
GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476
OUDSTE SPECIAAL ADRES VOOR
JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
„ Wilh. Benger Söhne
DAMES ONDERGOEDEREN „ Ribana
„ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS
Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem
Opgericht 1857 5155
Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzichten tevreden zult zijn

WONINGBUREAU HENK FIBBE
Haarlem, Nassaustraat 14. Tel. 13781
Koop en Verkoop. Huur en Verhuur van Huizen.
5197

Firma P. BAGGERMAN - HAARLEM
SPAARNE No. 114 — TELEFOON 10116
Hoofdagentschap der Heineken's Brouwerij
Importeurs voor Haarlem en Omstreken van
BASS STOUT & PALE ALE. 5199
Steeds voorradig alle natuurlijke en kunstmatige Bronwateren, Limonades en Sodawater enz. enz.

Laat ALINK U verwarmen!
de specialiteit in gas- en kolenverwarming.
Küppersbusch Gasfornuizen.
Kruisstraat 17. HAARLEM. Tel. 11622.
5198

CHRISTELIJK LYCEUM

TE HAARLEM
OMVAT:
GYMNASIUM
H.B.S. — A
H.B.S. — B
INLICHTINGEN VERSTREKT DE RECTOR
5170

J. J. WEBER & ZOON
OPGERICHT 1838 - HAARLEM
GROOTE HOUTSTRAAT 166, nabij Houtpoort
Fabriek KORTE HOUTSTRAAT 26. Tel. 10648
OPTIEK EN FIJNE STAALWAREN
5171

Voor Breukbanden, Buikbanden, Elastieken Kousen alles naar maat, Verband- en Verplegingsartikelen is het adres te Haarlem:
HET GEZONDHEIDSHUIS"
ZIJLSTRAAT 69 -- HAARLEM
— TELEFOON 12240 — 5220

Den Leden wordt beleefd doch dringend verzocht bij adresverandering ten spoedigste hiervan mededeeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, K. Voorhout 6, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger den Heer L. M. F. PLATE, Oud-Ind. Hoofd-Ambtenaar te Malang.

Informatie-bureau.

In 1929 werden 688 mondelinge en 716 schriftelijke inlichtingen verstrekt, tegen onderscheidenlijk 734 en 610 in 1928.

Een geheel nieuwe uitgave voorzien van de laatste gegevens van het werkje: De geëmployeerden b. d. Java-suikerindustrie, zag in dit jaar het licht, waarvoor aan de bewerkers, de heeren H. Ch. G. J. v. d. Mandere en A. Voskuil, een woord van dank.

Voor 't overige moge worden verwezen naar het eerlang te verschijnen verslag van den Leider dezer instelling.

Leeszaal.

Het bezoek was over 1929 grooter dan in 1928. Meer en meer dringt het tot de leden, in Den Haag woonachtig, door, dat zij in de leeszaal onzer Vereeniging, het voornaamste overzichtelijk bijeen vinden betreffende de verschillende uitgaven over onze overzeesche gebieden, in tijdschriften, illustraties, boekwerken, verslagen, brochures en wat dies meer zij verschenen, hetgeen uit den aard der zaak in andere leeszalen of bibliotheken niet zoo speciaal op koloniaal gebied georiënteerd, kan worden aangetroffen.

Stichtingen, Commissiën, Fondsen.

Onder dit hoofd kan worden vermeld, dat een der lokalen der Vereeniging beschikbaar bleef voor het houden van vergaderingen en kleine Tentoonstellingen, waarvan ook reeds gebruik gemaakt is; en voorts dat de Commissie voor de redactie van het K.W. bestaande uit het Dagel. Bestuur, met vaste medewerkers, op 23 October, eene gecombineerde vergadering hield.

Van Fondsen bestaat geen afzonderlijke instelling; wel verleende het Bestuur een bescheiden financieelen steun aan instellingen of personen waar dit, op zijn weg lag en overigens met inachtneming aan de eischen der geldmiddelen passend geoordeeld werd.

Andere werkzaamheden en verrichtingen.

Den 22en Juni werd te Breda de jaarlijksche Algemeene Vergadering der Vereeniging gehouden welke zeer geslaagd was, dank zij ook het afdeelingsbestuur ter plaatse, dat eene uitmuntende regeling voorbereid had, w.o. de officieele ontvangst ten gemeentehuize. Zeker had niemand der toen aldaar aanwezigen kunnen verwachten, dat de energieke voorzitter der afdeeling, de heer van Stenis, zoo kort daarop uit het leven zou scheiden. Zijn opvolger, de heer W. Oxenaar leidt thans, in den geest van den overledene, de wederom opbloeiende afdeeling.

De gewone wekelijksche vergadering van het Dagelijksch Bestuur hadden ook dit jaar — behoudens een enkele uitzondering — plaats.

Van 25 Juli tot 10 Augustus werd in Den Haag een tentoonstelling „Het Koloniale boek" gehouden, uitgaande van de plaatselijke afdeeling van „Oost en West". Ongetwijfeld was deze tentoonstelling, ofschoon uiteraard niet geheel volledig, om menige reden van belang, al openbaarde zich dat niet in een druk bezoek.

In het laatst van het jaar mocht men den noodigen steun verkrijgen van enkele groote maatschappijen in den lande — waarvoor hun nogmaals een woord van grooten dank — om in het volgend jaar te kunnen overgaan tot de uitgave van een populair werkje over de Overzeesche Gewesten dat dan aan de leerlingen in de hoogste klassen der lagere scholen zal worden uitgereikt.

Als steeds vertegenwoordigde de leden van het Dagelijksch Bestuur de Vereeniging daar waar zulks noodig of wenschelijk geoordeeld werd of wel namen zij zitting in Comité's welker doelstelling met die onzer Vereeniging in min of meer nauw verband stond.

Afzonderlijke vermelding verdient hier wel de bemoeiingen tot inzameling van gelden voor het geschenk van het Ned. Volk aan de Minahassa.

Ziehier eenige bijzonderheden; het waren slechts grepen uit wat voorhanden ligt. Het spreekt vanzelf dat zoo den samensteller van dit verslag beperking opgelegd is, die beperking in deze paragraaf betracht moest worden, weshalve met de relateering van het bovenstaande aan den eisch voldaan wordt.

Financieele toestand.

Die toestand is niet ongunstig. Gunstig zou hij zijn indien alle onkosten konden worden bestreden van een propaganda op ruime schaal, welke het H.B. gaarne uitgevoerd zag.

Voor 't overige is het verkieslijk naar de cijfers te verwijzen waardoor men tot de slotsom komen zal dat omzichtigheid in de aanwending der geldmiddelen nog steeds geboden blijft.

Besluit.

Aan het einde van dit verslag een woord van dank tot hen die in Hoofd- en ander bestuur of op eenige andere wijze aan de Vereeniging verbonden, de belangen van Oost en West, in welken vorm ook, behartigden. Die belangen worden nog altijd het best gediend door te trachten de Vereeniging meer bekendheid te geven en grooter te maken ook door opvoering van het ledental. Waar het besef nog niet algemeen doorgedrongen is dat onze Vereeniging een nationaal belang voorstaat, bij hetwelk ieder Nederlandsch onderdaan betrokken is, is een onafgebroken propaganda een gebiedende eisch. Want, meer dan ooit te voren wordt door weldenkenden ingezien, dat pogingen tot een scheiding tusschen Nederland en de Overzeesche Gewesten, niet anders dan algemeene ellende baren kan, in tegenstelling met wat uitdrukking vindt in de nieuwe zinspreuk onzer Vereeniging „Oost en West" en Nederland, krachtig door het Rijksverband.".

Begrootingsrekening 1929.

Hoofden.	Raming 1929 Ontvangsten 1	Uitgaven 2	Werkelijke Ontvangsten 3	Uitgaven 4	Verschillen Nadeelig 5	Voordeelig 6
Ontvangsten:						
Regeeringssubsidie (Tehuis Ned.-Ind. Bedienden)	f 8200.—	—	f 8200.—	—	—	—
Als voren (Gedeleg. Studie-Comm.)	„ 8650.—	—	„ 8650.—	—	—	—
Als voren (Vereeniging „Oost en West")	„ 3000.—	—	„ 3000.—	—	—	—
Bijdragen v. leden en begunstigers	„ 15500.—	—	„ 13421.04	—	f 2078.96	—
Interest	„ 900.—	—	„ 688.61	—	„ 211.39	—
Uitgaven:						
Propaganda	—	f 1400.—	—	f 1119.75	—	f 280.25
Meubilair	—	„ 75.—	—	„ 309.16	„ 234.16	—
Onkosten:						
Salarissen enz.	—	„ 3850.—	—	„ 3963.—	„ 113.—	—
Huishuur	—	„ 2000.—	—	„ 2000.40	„ 0.40	—
Kantoorbenoodigdheden	—	„ 115.—	—	„ 506.14	„ 391.14	—
Schrijfloon	—	„ 10.—	—	„ 9.23	—	„ 0.77
Porti, telegrammen enz.	—	„ 225.—	—	„ 221.66	—	„ 3.34
Reiskosten	—	„ 175.—	—	„ 380.25	„ 205.25	—
Receptiekosten	—	„ 175.—	—	„ 173.12	—	„ 1.88
Electriciteit	—	„ 75.—	—	„ 11.20	—	„ 63.80
Telefoon	—	„ 225.—	—	„ 190.20	—	„ 34.80
Brandstoffen	—	„ 100.—	—	„ 120.19^{5}	„ 20.19^{5}	—
Onderhoud en aanschaffing	—	„ 50.—	—	„ 114.90^{5}	„ 64.90^{5}	—
Diversen	—	„ 50.—	—	„ 23.62	—	„ 26.38
Hoofdvertegenwoordiger O.-I.:						
Salaris	—	„ 1200.—	—	„ 1200.—	—	—
Porti en schrijfloon	—	„ 350.—	—	„ 350.—	—	—
Propaganda	—	„ 350.—	—	„ 350.—	—	—
Diversen	—	„ 100.—	—	„ 100.—	—	—
Koloniaal Weekblad:						
Honoraria Secretaris, Redactie en vaste medewerkers	—	„ 3150.—	—	—	—	—
Als voren losse medewerkers	—	„ 550.—	—	„ 5169.36	„ 669.36	—
Diversen (Uitgever enz).	—	„ 300.—	—	—	—	—
Bijdrage 1929 drukker	—	„ 500.—	—	—	—	—
Leeszaal	—	„ 350.—	—	„ 470.08	„ 120.08	—
Lidmaatschappen	—	„ 150.—	—	„ 160.75	„ 10.75	—
Inlichtingendienst	—	„ 875.—	—	„ 947.48	„ 72.48	—
Regeeringssubsidiën:						
Tehuis voor Ned.-Ind. bedienden	—	„ 8200.—	—	„ 8200.—	—	—
Gedelegeerden Studie-Commissie	—	„ 8650.—	—	„ 8650.—	—	—
Studie-Commissie	—	—	—	„ 4.85	„ 4.85	—
Saldi	—	„ 3000.—	„ 785.70	—	—	„ 3785.70
Totalen	f 36250.—	f 36250.—	f 34745.35	f 34745.35	f 4196.92	f 4196.92

Om leider te worden, moet men eerst toonen geleid te kunnen worden. (De Zakenwereld).

Rapport van de Verificatie-Commissie.

Aan
het Hoofdbestuur der Vereeniging
„Oost en West".

De ondergeteekenden, in commissie vereenigd ter verificatie der Jaarrekening 1929 van de Vereeniging „Oost en West" leggen hierbij de verklaring af, dat zij alles in de beste orde aangetroffen hebben en dat de verschillende registers en verdere bescheiden behoorlijk en accuraat bijgehouden zijn.

Van de door ons geverifieerde posten van Ontvangst en Uitgaaf waren de bewijzen tot staving aanwezig en de uitkomsten der hoofden van rekening in de boeken stemden overeen met de cijfers der overgelegde exploitatie-rekening en Balans.

Wij merken alleen op, dat het saldo van den vorigen Hoofdvertegenwoordiger in O.-Indië door ons niet is geverifieerd kunnen worden, daar de afrekening per Ulto. December '29 hier nog niet werd ontvangen.

Wij brengen ten slotte gaarne hulde voor de wijze waarop de administratie gevoerd geworden is en bevelen derhalve aan de Balans per Ulto. December 1929 goed te keuren en het Hoofdbestuur voor het gehouden beheer te déchargeeren.

De Commissie voornoemd,
w.g. LUSINK
w.g. G. W. ERFMANN
w.g. J. v. HAAFTEN

HOOFDBESTUUR EINDE 1929

Namen	Functiën	Woonplaats	Jaar van aftreden	Aanteekeningen
R. Zuyderhoff	Algem. Voorzitter	's-Gravenhage	1932	Dagelijksch Bestuur
F. van Peski	Onder-Voorzitter	"	1931	Dagelijksch Bestuur
F. H. W. J. R. Logeman	Lid	"	1932	Dagelijksch Bestuur
F. H. A. van der Brugh	Alg. Secret.-Penningm.	"	1932	Dagelijksch Bestuur
Jhr. Dr. C. G. S. Sandberg	Lid	"	1930	
E. Roodhuijzen	"	Amersfoort	1930	
J. C. Baars	"	Apeldoorn	1930	
Mr. J. Huges	"	Arnhem	1932	
M. Garschagen	"	Amsterdam	1932	
Mr. Drs. P. A. F. Blom	"	Bergen op Zoom	1932	
W. H. R. Oxenaar	"	Breda	1932	
Dr. H. H. Zeylstra F.zn.	"	Deventer	1930	
Ir. J. D. Ruijs	"	Enschede	1930	
J. Franke	"	Groningen	1932	
H. P. Deinum	"	Haarlem	1930	
Dr. F. C. Alers (voorl.)	"	Hilversum	—	
J. A. van Hamel	"	Leiden	1932	
L. Röpcke	"	Nijmegen	1931	
Mr. J. G. Huijser	"	Rotterdam	1931	
H. Somermeijer	"	Utrecht	1930	

Adviseerend lid van het Hoofdbestuur, de heer P. J. de Kanter, Voorzitter van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Begrooting 1930.

Regeeringssubsidiën:

Tehuis voor N.-I. bedienden	f 8200.—	
Gedelegeerden Studie-Commissie	„ 9150.—	
Vereeniging Oost en West	„ 2000.—	
Bijdragen van leden en begunstigers	„ 13000.—	
Interest	„ 700.—	
Koloniaal Weekblad	„ 2000.—	
Propaganda	„ 1250.—	
	f 37300.—	
Propaganda	f 3800.—	
Meubilair	„ 50.—	

Onkosten:

Salarissen enz.	f 4200.—	
Huishuur	„ 2000.—	
Kantoorbehoeften	„ 115.—	
Schrijfloon	„ 10.—	
Porti, telegrammen enz.	„ 225.—	
Reiskosten	„ 375.—	
Receptiekosten	„ 175.—	
Electriciteit	„ 15.—	
Telefoon	„ 200.—	
Brandstoffen	„ 130.—	
Aanschaffing en onderhoud	„ 55.—	
Diversen	„ 250.—	
		„ 7750.—

Hoofdvertegenwoordiger O.-I.:

Salaris	f 1200.—	
Porti en schrijfloonen	„ 350 —	
Propaganda	„ 350.—	
Diversen	„ 100.—	
		„ 2000.—

Koloniaal Weekblad:

Honoraria Secr. van de Redactie en vaste medewerkers	f 3500.—	
Als voren losse medewerkers	„ 500.—	
Diversen (Uitgever enz.)	„ 500.—	
		„ 4500.—
Leeszaal		„ 450.—
Lidmaatschappen		„ 200.—
Inlichtingendienst		„ 1200.—

Regeeringssubsidiën:

Tehuis voor N.-I. bedienden		„ 8200.—
Gedelegeerden Studie-Commissie		„ 9150.—
		f 37300.—

De Alg. Secret.-Penningmeester,
VAN DER BRUGH.

Van Week tot Week.

van Dinsdag 25 tot Maandag 31 Maart.

Benoemd met ingang van 2 Mei tot gouverneur van de Molukken de heer J. G. Larive, thans resident van de Westerafdeeling van Borneo.

Toegekend de rang en titel van gouverneur buiten bezwaar van den lande aan den resident van de Westkust van Sumatra, den heer G. F. E. Gonggrijp.

De Regeering heeft nopens de zeehavens van Semarang beslist conform het afwijzend advies van B.O.W. en besloten het advies te publiceeren.

Semarang is sedert 22 j.l. met pest besmet verklaard.

Naar aanleiding van het rekest van den ondernemersbond ter verlaging der telegramtarieven in het verkeer met Nederland adviseerde de leiding der P. T. T. de regeering niet in dit verzoek te treden, ten eerste wegens de financieele gevolgen, maar vooral, omdat de vermindering van de post- en telefoon-tarieven urgenter moet worden geacht, waaraan echter thans ook niet kan worden gedacht.

Deli kan tegen het einde van het jaar in het telefoonverkeer tusschen Java en Nederland worden opgenomen.

Ter vergadering van de Alg. Vereeniging van Rubberplanters ter O. v. S. is een bedrag van f 2000 beschikbaar gesteld om samen met de Deli Planters-Vereeniging een huldeblijk aan te bieden aan het corps marechaussee in Atjeh ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum.

Bij de behandeling in tweeden termijn van de defensievoorstellen heeft de heer Kies zijn motie ingetrokken, wijl na de door de regeering afgelegde verklaringen geen vrees meer bestaat voor inperking van de bevoegdheden van den Volksraad. De suppletoire begrootingen van Oorlog en van Marine zijn aangenomen, resp. met 28 tegen 19 en met 34 tegen 13 stemmen.

In de Paleisconferentie, gehouden door den G. G. met alle gouverneurs en residenten van de buitengewesten, is met algemeene stemmen de uitspraak gedaan, dat, afgezien van de wenschelijkheidskwestie, geen resultaten te verwachten waren van eventueele pogingen om de inheemsche rubberproducenten en handelaars te brengen tot een vrijwillige beperking van de productie en den export van rubber.

In den laatsten tijd heeft zich een groote buitenlandsche belangstelling geopenbaard voor olieterreinen in Oost-Borneo. Behalve een verhoogde exploratie-actie van de B. P. M. en de N. K. P. M. zou een Japansche Mij. er vaste voet hebben gekregen en heeft ook de Gulf Oil Coy door deskundigen het terrein doen verkennen.

Inzake het wetsontwerp tot het aangaan van een overeenkomst met de K. P. M. heeft de regeering zich verklaard voor de motie-Rückert, strekkende tot instelling van een permanente commissie voor de zeescheepvaart, doch tegen de motie van Helsdingen, inhoudende het verzoek om met vooruitloopen op het in te stellen Dep. van Verkeerswezen, wetsbepalingen in het leven te roepen, welke het voeren van een voor de gemeenschap schadelijke tarieven-politiek onmogelijk maken, etc.

Op de conferentie van den dir. v. B. B. met de hoofden van gewestelijk bestuur in de buitengewesten werden nog een 3-tal onderwerpen besproken: afschaffing der heerendiensten — eventueele vervanging van zilveren munten door nikkelen — opleiding van volkshoofden.

Ten aanzien van het eerste punt werd voor de verschillende gewesten nagegaan of en voor welke werkzaamheden de heerendiensten zouden kunnen worden afgeschaft.

Het 2de punt werd ingeleid door den dir. v. fin. De hoofden van gewestelijk bestuur achtten echter de vervanging van zilveren munten door nikkelen bepaald ongewenscht.

Ten aanzien van het laatste punt werd opgemerkt, dat in streken, waar het erfelijkheidsbeginsel niet meer wordt toegepast van een bepaalde opleiding van aanstaande volkshoofden geen sprake kan zijn. Aanwending van dwang werd in deze geheel uitgesloten geacht. Voor streken waar het erfelijkheidsbeginsel wel wordt toegepast werd aan de opleiding van volkshoofden reeds het noodige gedaan.

In aansluiting op ons vorig bericht inzake de arrestatie van Chineezen te Palembang en in den Riouw-archipel wegens lidmaatschap van een communistische vereeniging te Singapore, wordt thans gemeld, dat te Soerabaja nog twee Chineezen zijn gearresteerd, die in het bezit waren van communistische pamfletten. Ook elders hebben nog arrestaties plaats gevonden. In totaal zijn 26 Chineesche communisten gearresteerd, allen Singkeh-Chineezen, door de communistische centrale te Singapore uitgestuurd, speciaal met het doel landgenooten voor het communisme te winnen.

Maulana Sultan Achmad Soeleimannoeddin, de zelfbestuurder van Boelangan (Res. Z. en O. afd. v. Borneo) die pas vorig jaar November als zoodanig was opgetreden, is overleden. Datoe Man goer, zijn oom, is tijdelijk weder het bestuur van het Sultanaat opgedragen.

Wegens ziekte van den heer Tjokroaminoto is het congres, door de Partij Sarekat Islam Indonesia te houden te Pare Pare, Celebes, een week uitgesteld.

De ontstemming over 't personeelontslag bij de B. P. M. vindt, gelijk te verwachten was, reeds hare uiting in de Indische Pers.

In een vergadering van de Zuid-Sumatra Handels- en Nijverheids Vereeniging is voorloopig de heer C. Prins als voorzitter opgetreden in de plaats

van wijlen den heer S. Ledeboer, die in gevoelvolle bewoordingen werd herdacht. Tot ondervoorzitters werden gekozen de heeren jhr. A. J. B. van Suchtelen van de Haere en H. Fechner en tot commissarissen de heeren A. C. Sandkuyl, M. J. Herbschleb, W. F. F. Benz, J. van Baalen, J. M. Lagerwerff, B. Evers, H. J. A. Sanders, J. F. Saarberg en F. H. J. Engelman.

De Volksraad heeft z. h. s. aangenomen het wetsontwerp inzake het contract van de regeering met de K. P. M. waarbij de heer Middendorp (I.S.D.P.) geacht moet worden te hebben tegengestemd.

Deze laatste had in verband met de instelling van een permanente commissie van advies voor de zee-scheepvaart zijn motie tot het doen instellen van een onderzoek naar de tarievenpolitiek der K. P. M. ingetrokken.

Door aanneming van een motie-Rückert is de regeering uitgenoodigd de genoemde commissie „bij ordonnantie" in het leven te roepen.

De buitengewone zitting van den Volksraad is gesloten met een rede van den voorzitter, waarin hij er op gewezen heeft dat het een voordeel ware indien voor belangrijke onderwerpen als de in deze korte zitting behandelde meer tijd beschikbaar kon worden gesteld, waardoor de publieke opinie zich in ruimer mate zou kunnen uiten.

Het College van Gedelegeerden van den Volksraad heeft z. h. s. de wijziging aangenomen op art. 15 van het Regl. op de rechterlijke organisatie, waarbij de gouverneur-generaal de bevoegdheid verkrijgt daartoe in aanmerking komende rechtsgeleerden in de rechterlijke macht te doen opnemen of weder te doen opnemen onder toekenning van een hen passende plaats in de ranglijst.

Bij het ontwerp inzake de verkiezingen van de gemeenteraden te Menado en te Bandjermasin, is met 12 tegen 6 stemmen een amendement aangenomen van dr. G. S. S. J. Ratulangie (Perserikatan Minahassa) om de samenstelling van den gemeenteraad te Menado te bepalen op 5 Europeanen, 5 Inheemschen en 3 Oosterlingen, instede van 7 Europeanen, 4 Inheemschen en 2 Oosterlingen. Tegen stemden de heeren Fruin (P.E.B.), de Hoog (I.E.V.), van Helsdingen (C.S.P.), Kies (P.E.B.), 's Jacob (P.E.B.) en de voorzitter.

De opbrengst der Ned.-Ind. landsmiddelen over Jan. bleef 5 millioen beneden de raming. Belastingen en producten bleven *f* 2.882.000 en *f* 2.695.000, uitvoerrechten *f* 297.000, accijnzen *f* 557.000 beneden de raming. De opbrengst der producten bleef eveneens beneden verwachtingen. Tin bracht *f* 77.000 meer op dan in Jan. 1929, doch bleef *f* 297.000 beneden de raming.

In de kwestie-Fruytier heeft, gelijk van haar verwacht werd, de Eerste Kamer een begin van recht doen geschieden, waarbij, in tegenstelling met de appreciatie voor den persoon, de ministerieele waardigheid en het prestige niet onbelangrijk gehavend werden.

*) *Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.*

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Een kijkje bij „Boeatan".

Bij „Boeatan", Heulstraat 19, Den Haag, komen telkens nieuwe schatten van kunsthandwerk der inboorlingen van den Indischen Archipel aan, welke beknopte ruimte, tentoongesteld en te koop aangeboden worden.

Zoo is er nu uit de Lampongsche districten een groote collectie trouw-sarongs ontvangen, waaronder zeer antieke, die door de rijke versiering met goud- en zilver-borduursel, zoowel als met flonkerende lovertjes en appalicatie-werk, zeer de aandacht trekken. Ook munt deze feestdracht bijzonder in kleurenpracht uit, symphonieën van de fraaiste bruine tinten vormend, tusschen oranje en donker-steenrood, hier en daar afgewisseld door kleine plekjes en streepjes van diep blauw en zwart; zéér gedistingeerde doeken, die als wandversiering in een smaakvol Westersch interieur, bijvoorbeeld achter het hoofdeind van een divan of als gordijn voor boekenrekje of muurkast, uitstekend voldoen. Wij zagen er onlangs een studentekamer artistiek mede aangekleed.

Een kunstzinnige jongedame daarentegen, had er zichzelve keurig mee gesierd, door van zulk een mooie doek, zonder die te verknippen, tot een nieuwerwetsch schoudermanteltje (cape) te maken, zoodanig, dat de grootste Parijsche modekoning er een voorbeeld aan kon nemen.

Voor het uitstalraam van Boeatan hangen en liggen thans enkele dezer weefsels, doch achter in de toonkamers zijn er nog eenige tientallen te bewonderen, de een al schooner dan de ander, alle verschillend van kleur en teekening. De prijzen wisselen tusschen f 10.— en f 40.—, wat zeer billijk te noemen is, het geduldige kunsthandwerk van maanden en jaren in aanmerking genomen. Hoe prachtig staat die fleurige doek, als kleed over het oude Indische laden-tafeltje, geheel in harmonie met het vergulde lofwerk. En hoe uitnemend passen de daarvoor liggende, niet minder rijkversierde statie-wapens daarbij aan: de forsche Balineesche kris, met de in zilver uitgedreven *Kala*-kop, als hoofd van de schede; de Boegineesche, in rijk versierd gouden omhulsel en die van Benkoelen, gestoken in gladde schee met vergulde banden, alle kunststukken van edel metaal passend bij vorstelijke dracht.

Ook de zilveren doozen met gouden belegsels, in ongeëvenaard fijn drijfwerk, sluiten zich als Oostersche stukken van weelde hierbij aan.

Men verzuime dus vooral niet, deze uitstalling, vóór zij eerstdaags ontruimd wordt, te gaan zien en dan ook de toonkamers binnen te gaan, waartoe trouwens de geuren van rijsttafel, Indische koffie en thee met bijbehoorend gebak u als vanzelf onweerstaanbaar nooden; de Indische oud-gasten, doen dit natuurlijk uit prettige oude herinneringen, de anderen, uit nieuwe, heilzame belangstelling.

Reeds menigeen heeft door het bezoeken van Boeatan aan levensvreugd gewonnen. Want wat gaat boven het genot, ons verschaft door bewondering van kunst-arbeid?

***

In aansluiting met het bovenstaande, is 't wel eigenaardig hier aan te halen, hetgeen *Eduard Veterman*, die geregeld feuilletons — „Van boven en beneden de Maan" levert — in het Zondagsblad van „Het Vaderland", in het nummer van 23 dezer, schrijft onder den titel: *„Oost en West"*:

„Nu denkt u natuurlijk allemaal, dat ik een belletristische fuga ga schrijven op dien merkwaardigen winkel in onze Heulstraat, dien winkel, waar nooit anders dan dames komen*) en altijd precieuze werken van Indische kunst met verwondering naar de bleeke**) voorbijgangers liggen te staren. Ik heb dien winkel altoos een merkwaardigen en zelfs fantastischen winkel gevonden. Als kind ging ik er reeds met een soort huivering langs, schuw en nieuwsgierig loenschend naar dikneuzige, rose rakshasa's, die mij met waanzinnige bulhondengezichten poogden te fascineeren — of naar doosjes met geheimzinnige heerlijkheden, waarvan de reuk, naar ik dacht, door de ruiten heen drong. Loenschend ook naar die exotische lappen van wonderlijk rood, voorzichtig met gouddraad doorweven, of naar kanten kronen van trillend kopervlies of zilveren lepeltjes met fantastische figuren op den steel.

Maar over dien wonderlijken winkel vol geheimzinnige schoonheden en snoepende dames wil ik het niet hebben. Het gaat hier om een heel ander Oost en West."

De schrijver discht dan een zeer fantastisch verhaal op van een z.g. Oostersch feest ten huize van een zijner Germaansche vrienden, dat met „Boeatan" niets uitstaande heeft.

Uit de hierboven aangehaalde woorden valt ons echter wederom op, hoe weinig de doorsnee Nederlander nog vertrouwd is met de kunstuitingen van ons „Nederlandsch Insulinde", hoe bitter weinig West en Oost nog altijd van elkander afweten. En is het dan niet beschamend hoeveel méér er dikwijls in het buitenland voor toenadering tusschen Oost en West gevoeld wordt?.

Dit konden wij dezer dagen wederom lezen uit het volgende persbericht:

Tentoonstelling Javaansche kunst in Amerika.

„Op aanstichting van den heer *Tassilo Adam*, curator voor Oostersche kunst aan het Brooklyn-museum te Brooklyn en vroeger ethnoloog in dienst van de Nederlandsch-Indische regeering, is in bovengenoemde instelling een tentoonstelling van Javaansche kunst georganiseerd. De voorwerpen werden daartoe welwillend afgestaan door het Koloniaal Instituut te Amsterdam, dat een schitterende collectie van 35 gipsafgietsels van Boroboedoer-reliefs en Boeddhas, *wajang koelit* en *wajang golek* inzond; door den heer *A. C. J. van Kerkhoff* te 's-Gravenhage, die 170 stuks kunstweefwerk zond; door den heer Adam zelf, die wapens, Javaansch houtsnijwerk, ter beschikking stelde; door de *Soenda-company* te New York en het Brooklyn-museum, die ethnografische voorwerpen bijeenbrachten.

„In verschillende opzichten is deze tentoonstelling belangrijk en zal ze zeker er toe bijdragen, Nederlandsch-Indië bij het Amerikaansche publiek meer bekend te maken.

„De Nederlandsche gezant, mr. *J. H. van Royen*, daartoe officieel uitgenoodigd, heeft op 14 Maart j.l. de tentoonstelling met een rede geopend.

Wanneer en waar worden dergelijke tentoonstellingen in Nederland gehouden?

Onlangs werd er ter gelegenheid van de voordracht over Timor, door den heer C. Frans gehouden voor de afdeeling „Het Gooi" der Vereeniging „Oost en West" te Amersfoort in de groote zaal van „Hof van Holland", door Boeatan van de mooiste ikatweefsels en ander kunsthandwerk uit de Kleine Soenda-eilanden tot stand gebracht, welke door het Bestuur aldaar zeer werd gewaardeerd, doch van daadwerkelijke belangstelling onder de vele aanwezigen is toen al heel weinig gebleken. Waarschijnlijk uit totale onbekendheid met deze toch zulk een duidelijke schoonheidstaal sprekende volkskunst.

Daarom moet steeds vol goeden moed voortgegaan worden met het onverschillige Nederlandsche volk op de Indonesische kunstuitingen te wijzen, totdat het er eindelijk — moge het dan niet te laat zijn! — warm voor wordt!

*) Schrijver is er zelf zeker niet dikwijls geweest, anders zou hij hebben kunnen zien, dat er evenveel heeren als dames komen en dat eerstgenoemden daar evenzeer voldaan zijn over hun „snoepen" van Indische gerechten. Red.

**) Waarom „bleeke" voorbijgangers? Als tegenstelling bedoeld met de getinte Indische kunstenaars of op schaamte duidend over onkunde en gebrek aan waardeering der Indische kunst? Red.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Nederland en zijn koloniaal bezit.

Het *Soer. Hbl.* (13 en 20/2 „Algemeen commercieel overzicht") noemt den toestand van de verschillende goederenmarkten en effectenbeurzen slecht. Zoo gaat ook de conjunctuur in tal van landen geleidelijk achteruit. Het aantal werkloozen is in *Engeland* opgeloopen tot 1½ millioen en in *Duitschland* tot zelfs 2½ millioen. Behalve deze werkloosheid in arbeiderskringen, zijn er nog talooze werkloozen in de middenklassen, die daarvan uit schaamtegevoel geen opgave doen. Ook in andere industrieele landen als de *Ver. Staten, Canada* en *Oostenrijk* e. a. neemt de werkloosheid toe. De oudere industrieele landen, in hoofdzaak de Europeesche, lijden aan het euvel van overindustrialisatie; de nieuwe en jongere landen staan op een dergelijke wijze in de schuld bij Europa en de Ver. Staten, dat het financieel evenwicht in geval van een langere depressie, gevaar loopt van in het gedrang te komen. De landen trachten door het opvoeren van hun exporten en het beperken van importen door hooge tariefmuren, zooveel mogelijk een exportsaldo te creëeren, doch ten nadeele van de Europeesche industrieën. Een voorbeeld is *Japan*, dat in 1854 gedwongen werd zijn isolement op te heffen en zijn havens te openen voor Europeesche en Amerikaansche schepen; thans is Japan de groote concurrent op velerlei gebied, speciaal op het gebied der katoenindustrie. Zoo schept ons huidig stelsel zijn eigen moordende concurrenten. Er zijn op het moment slechts weinig landen, waar de toestanden nog eenigszins dragelijk te noemen zijn, al is er dan ook geen reden voor optimisme. Dat zijn in Europa de kleinere landen, als *Nederland*, de *Skandinavische* landen en *Zwitserland*, die nog niet aan overindustrialisatie lijden. *Ons kleine land is door zijn groot koloniaal bezit al bizonder bevoorrecht;* Zweden en Noorwegen bezitten in hun uitgestrekte bosschen een soort monopolie voor den uitvoer van hout en pulp; Denemarken heeft een bloeiende veeteelt; Zwitserland bezit in zijn schoone natuur eveneens een soort monopolie. Doch in vrijwel alle grootere en industrieele landen is het thans misère.

De *Deli Crt.* schrijft over „Communistische onlusten in Indo-China" (24/2) en „Een krachtige Gouverneur in de Straits" (26/2), *De Loc.* over „Het Verre Oosten" (22/2, blz. 53), het *Bat. Nwsbl.* over „Indo-China" (20, 22, 24 en 25/2) en „Palestina" (21/2, 3de bl.), de *Java-Bode* over „Indo-China" (24/2), het Soer. *Hbl.* over „China" (21/2, 3de bl. Weale).

Huwelijken en echtscheidingen in Bandoeng. De vrouw in Britsch-Indië.

Het aantal *huwelijken, echtscheidingen* en *herverbintenissen van Mohammedaansche* ingezetenen in het Regentschap *Bandoeng* bedroeg in *1929* resp. 28.141, 19.586 en 808; in *1928* resp. 25.123, 18.578, 744; in *1927* resp. 25.087, 17.761 en 660 *(Deli Crt. 24/2).*

De Loc. (22/2, blz. 55 „De Vrouw in Britsch-Indië") vestigt de aandacht op de „*All India Women's Education Fund Association*". Gesticht door vooraanstaande Engelsche en Br.-Indische vrouwen, met het doel de ontwikkeling en opvoeding der Inheemsche vrouw in den ruimsten zin te bevorderen, is zij thans over heel Br.-Indië vertakt. Zij hield kortgeleden een algemeene vergadering, waar vrouwen van geheel Br.-Indië, ook uit afgelegen streken, aanwezig waren. Daar hield de echtgenoote van den Onderkoning, *Lady Irwin*, die veel voor deze zaak doet en voelt, een rede, en zeide o.m.: „Ik ben er diep van overtuigd, dat *het welzijn en de ontwikkeling van Indië in hooge mate afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de vrouw en van den invloed, die zij kan uitoefenen*. Terecht is gezegd, dat een gezond bestuur moet rusten op een gezonde openbare meening. Dat de invloed van de vrouw groot is kan niet betwijfeld worden, en een groote verantwoordelijkheid rust mede op haar schouders voor de wijze, waarop mannen zoowel als vrouwen de juiste paden naar ontwikkeling en vooruitgang trachten te vinden en voor de vorming van de openbare meening. Aan de opvoeding van de vrouw moet de grootste aandacht worden besteed. Het leven is een groote school, waarin ieder menschelijk wezen zoolang hij ademt studeert in de wetenschap van het leven. Het eerste doel van de opvoeding moet zijn het karakter te vormen en een goeden grondslag te leggen voor de eigenschappen van het gemoed. De jaren welke een meisje op school is, al zijn zij nog zoo kort, moeten haar voorbereiden voor het leven".

Koloniale Politiek.

De dagbladen (o. a. het *Soer. Hbl.* 17 t/m 22/2) geven verslagen overzichten en beschouwingen over de Volksraadszittingen.

De Loc. (18/2 „Het accent") betreurt het, dat in den Volksraad een zoo overgroot deel van allen tijd besteed werd aan allerhande onderwerpen van *politieken* aard en zoo een klein deel aan *zakelijke* belangen. De ontelbare onderwerpen, waarbij directe en wezenlijke volksbelangen zijn betrokken (volksgezondheid, assaineering, irrigatie, motorverkeer, vakonderwijs, woningbouw, nijverheid, handel enz.) kregen geringe aandacht. De oorzaak van dit verschijnsel zoekt *De Loc.* in de verlegging van het accent in het landsbestuur. De nadruk viel, eenige jaren geleden, op de staatkundige ontwikkeling, op het wegnemen van politieke tegenstellingen, op politieke verhoudingen in het algemeen, en de aandacht is daarop gericht gebleven. *Een nuttige en bevredigende taak* blijft daardoor onvervuld! Juist ook de *Inlandsche leden* van den Volksraad zouden zoo veel kunnen bereiken, indien zij hunne krachten wilden besteden aan de tallooze wezenlijke volksbelangen, die behartiging vragen. In den volsten zin des woords zouden zij het volk kunnen *dienen*, zoo zij hunne bekendheid met wat het volk behoeft in Volksraadsarbeid tot uiting brachten. Ten onrechte ziet men op het voorbrengen van allerlei plaatselijke wenschen en op het bespreken van talrijke détails der volkshuishouding neer. Juist *dat* is vruchtbaar en zegenrijk werk; en zoo men de kracht vond zich daartoe met toewijding te zetten, zou men, de maatschappelijke en geestelijke belangen des volks steunend en verzorgend, voor zijn staatkundige ontwikkeling méér bereiken dan thans het geval kan zijn.

De Loc. (20/2 „Twee?") wijst er op, dat *het benoemingsrecht* voor den Volksraad voorloopig nog wordt uitgeoefend door den Gouv.-Generaal, en niet door den Minister, noch door de S. D. A. P. in Nederland. *De terugkeer van den heer J. E. Stokvis* in Indië, heeft *h. i.* bizondere beteekenis. De aanwezigheid van dezen zeldzaam begaafden politicus wordt een verrijking geacht voor den Volksraad, ook door hen die principieel tegenover hem staan. Stokvis komt terug, want *de Inlandsche meerderheid* in den Volksraad is nabij. In *dezen* Volksraad benoemd, zal de benoeming in den *volgenden* Volksraad vaststaan. En *die* Volksraad heeft de nieuwe samenstelling. Deze Inlandsche meerderheid nu zal niet georganiseerd zijn. Er zal een „nationale fractie" zijn, als thans, doch die zal slechts een deel der Inheemsche leden omvatten. De groote kunst is dan, te bereiken dat *toch* zoo vaak mogelijk een „Inlandsch bloc" zal worden gevormd, zoodat de Inlandsche meerderheid „100 percent rendabel" wordt. Dat gebeurt soms al vanzelf. Doch veelal overweegt gelukkig het inzicht en de moed der overtuiging, zoodat een flink deel der Inlandsche Volksraadsleden zich niet gewillig laat meesleepen en naar eigen, vrije meening oordeelt. De opgave nu, welke de nieuwe zetelverhouding stelt, is deze: *hoe men de Inlandsche meerderheid dienstbaar zal kunnen maken aan de koloniale oppositie*. Dat eischt tact en talent, welsprekendheid en politiek vernuft; dat kan lang niet iedereen — maar als iemand het kan is het de heer Stokvis. Het is zijn recht dit te beproeven; want de heer Stokvis neemt deze taak naar volle overtuiging op zich. Maar *De Loc.* acht het *haar* recht te doen uitkomen, dat alleen de G.-G. beslist *of* er twee sociaal-democraten benoemd worden en *wie* dat zullen zijn; *h. i.* kunnen noch de wenschen, noch de invloed, noch de parlementaire beteekenis van de S. D. A. P. *in Indië* hierbij decideerend of zelfs maar influenceerend zijn.

Onderwerpen van politieken aard treffen wij voorts aan in het *Soer. Hbl.* (18, 19 en 20/2 „Socialisme en koloniale Politiek"; 17/2 „Waarheid inzake Celebes", *Z.*), het *Bat. Nwsbl.* (19/2 „Revol. woelingen" en „Verscherping", *R.*; 21/2 „Zie naar het heden!" en „Het K. P. M. contract"; 24/2 „Censuur" en „De landsmiddelen", *R.*), de *Java-Bode* (21/2 „Het sentiment"), *De Loc.* (17/2, blz. 3 „Nederlandsche Politiek", *E.*; 19/2 „De Banden"; 21/2 „Middendorp"; 22/2 „De Vrije Pers") en de „*Deli Crt.* (1/3 „Staatsoverschatting").

De Particuliere Landerijen.

De huidige residenties *Batavia* en *Buitenzorg* en een groot deel van het tegenwoordige *Krawang* bestonden tot 1917 uit één groot complex *particuliere landen*, waarop landheeren, overeenkomstig de hun in het begin der 19de eeuw bij den verkoop verleende rechten, heer en meester waren niet alleen over het land, maar ook over geheel de bevolking, die het bewoonde. In 1917 begon men duidelijk in te zien, dat het uit sociale en staatkundige overwegingen gewenscht was om aan dezen ietwat Middeleeuwschen toestand in Indië een einde te maken; gelden werden beschikbaar gesteld om met den terugkoop dier landerijen een aanvang te maken. In de jaren 1917 tot 1922 werden niet minder dan 543.000 bouws gekocht of onteigend voor *f* 47 millioen. Van 1922 t/m 1927 konden slechts 4000 bouws voor ¾ millioen worden afgekocht. Vanaf 1927 werd de zaak wederom met kracht aangepakt. Tevoren was een post van *f* 10 millioen per jaar op de begrooting gebracht, waarbij (door aanneming door den Volksraad van het amendement-Engelenberg, om dit bedrag met *f* 1 te verhoogen) principieel werd uitgemaakt, dat men zich niet aan dat cijfer gebonden behoefde te achten. Door den grooten voorbereidenden arbeid en de langdurige onderhandelingen, welke den aankoop van ieder land voorafgaan, werd echter het toegestane bedrag in 1927 t/m 1929 op lange na niet bereikt. Niettemin waren de aankoopen in die jaren aanzienlijk. Gekocht of onteigend werden 126.500 bouws tegen *f* 14 millioen. In totaal zijn thans 674.000 bouws in West-Java door het Gouvernement overgenomen voor *f* 63 millioen. Binnenkort komen daar nog bij het land Tjampea (57.000 bouws; onteigeningsom ruim *f* 9 millioen), de Baud-landen en een aantal kleinere, zoodat tegen medio 1931 geheel het Westelijk deel van Batavia en Buitenzorg zal zijn teruggekocht. Het bespoedigen van den aankoop van de enclaves particulier land tusschen het uitgestrekte gebied, dat reeds gouvernementsgrond is geworden, is vooral hierom gewenscht, wijl de ontevredenheid onder de opgezetenen van die enclaves steeds grooter wordt onder invloed van de bevolking der reeds overgenomen landen. De verhouding tusschen landheer en opgezetenen wordt door die nabuurschap van onder veel gunstiger omstandigheden verkeerende vrije tani's, uiteraard verscherpt. De landheeren blijven natuurlijk zoo veel mogelijk vasthouden aan hun bij de Wet geregelde rechten en aanspraken, terwijl de opgezetenen niet begrijpen, waarom hun buren het nu zooveel beter moeten hebben dan zij. Na 1931 komt Oost-Batavia en Krawang aan de beurt. De *rente*, welke het Gouvernement uit het in den terugkoop der landen gestoken kapitaal hoopte te kunnen trekken, was op 4 % getaxeerd. Er zijn thans verscheidene bronnen van inkomsten komen te vervallen, met het gevolg, dat de rente op 2¼ % moet worden geschat. Daartegenover staat echter de belangrijke *vermeerdering van welvaart*, welke vooral door de *irrigatie* der afgekochte landen, mag worden verwacht. Dit was b.v. opvallend in het *Tangerangsche*, waar de bevloeiing zoo goed als gereed is. Gedurende de hevige *droogte*, waaronder tot voor kort bijna geheel Java heeft geleden, stond b.v. de padi in die geïrrigeerde streek — in tegenstelling ook met vroeger tijden — er schitterend bij. Op het particuliere land ten Oosten daarvan liggende en er aan grenzende, maakte de rijstaanplant een droevig figuur. Er is — meent de *Java-Bode* (25/2) — alle reden om tevreden te zijn over den spoed, welke thans bij de uitvoering van den terugkoop wordt betracht.

Aandacht verdienen: *De Loc.* (17/2, blz 3 „Weerbaar" in Deli), het *Soer. Hbl.* (20/2 „Rubberrestrictie", *B.*; 21 en 22/2 „Vrije emigratie naar de B. G."), de *Deli Crt.* (27/2 „De toekomst der rubbercultuur"; 28/2 „Zal de rubber in hoofdzaak een Inlandsche cultuur worden?"; 24/2 „Weerbaar of zelfvoldaan?") en *De Sum. Post* (26/2, 3e bl. „Deli in den Volksraad"; 28/2, 3de bl. „Het ontslag-Rogge", H. J. de Ruyter; 1/3, 2de bl „De bevolkingskoffie", en 3de bl. „De ontslagen bij het Landscaoutchoucbedrijf" en „Vakver. van assistenten in Deli.").

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Diverse onderwerpen.

Het Mohammedaansche blad *Pembela Islam* heeft het over de op vele vergaderingen uitgesproken en in vele kranten neergeschreven opinie dat de P. N. I.-beweging een beletsel is voor de goede verbreiding van den Islam. Schrijver verklaart dat als volgt:

Het godsdienstig neutrale in de P. N. I.-actie beteekent dat op de P. N. I.-vergaderingen niet over den Islam mag worden gesproken en een toenemende invloed van de P. N. I. zou dus een afnemen van den invloed der andere partijen, ergo ook van den Islam, tengevolge hebben.

Elke P. N. I.-propagandist zal niet nalaten op vergaderingen critiek uit te oefenen op Mohammedaansche godsdienstregelingen, speciaal wat de polygamie betreft, terwijl hij kennis van de Islamwetten mist· in dit verband is volgens schrijver Ir. Soekarno een blinde op Islamgebied, die geen zwart van rood kan onderscheiden. Een gewone blinde is niet zoo gevaarlijk, maar Ir. Soekarno is dubbel gevaarlijk omdat hij zijn invloed te koop biedt met zijn onwetendheid. Schrijver verwijt Ir. Soekarno nog meer over diens „neutraal" zijn op godsdienstgebied, daarbij vragend waarom hij alleen tegen den Islam tekeer gaat en of hij soms bang is voor het Christendom omdat de hoofden daarvan blanken zijn.

In het blad *Soeara Moehammadyah* wordt een beschouwing gegeven over het onderwijs aan de Dajaks, speciaal die van de Zuider- en Ooster-afdeeling, zoowel Christenen, Mohammedanen als heidenen, die volgens schrijver reeds bijna 100 jaar onderwijs genieten. De eerste scholen werden opgericht door het Rijnsche zendingsgenootschap te Barmen; als gevolg van den oorlog werd het zendingswerk in 1922 overgegeven aan het Baselsche zendingsgenootschap. De scholen stonden gelijk met de volksscholen en kregen een subsidie van het Gouvernement; voor de leerkrachten zorgde wijlen het Seminarie van Depok. Omstreeks 1909 werd met subsidie van de regeering te Bandjermasin de thans nog bestaande „particuliere zendingskweekschool" opgericht. Bijna 90 jaar lang kregen de Dajaks slechts volksschool-onderwijs, eerst in 1924 kwamen 8 standaardscholen die door de regeering erkend werden als gelijkstaande met Inl. scholen tweede klasse. Schrijver betoogt dat het dus slecht gesteld is met den vooruitgang van het onderwijs aan de Dajaks; dit gemis aan beter onderwijs is in de laatste jaren sterk gevoeld en reeds verscheidene malen, doch vergeefs, is aan de bevoegde autoriteiten om een Holl.-Inl. school te Koeala Kapoeas gevraagd, waarna men zelf een particuliere H. I. S. aldaar en een te Koeala Koeroen heeft opgericht, die nu nog bestaan.

Schrijver herinnert dan aan een verzoek van de zending tot oprichting van gouvernementswege van een H. I. S., omdat de Dajaks er blijkbaar toch wel rijp voor waren en verwijst, wat de bevattelijkheid der Dajaksche kinderen betreft, naar de opinie der leeraren van de N. I. artsenscholen en de Mulo-Kweekschool over de daar studeerende Dajaksche jeugd.

Zooals de zaken nu staan, geeft hij een en ander ter overweging aan de Indonesische voormannen en hoopt hij op de behartiging daarvan door de bevoegde autoriteiten.

Naar aanleiding van een bekendmaking van eenige nieuwe erfpachtsaanvragen in de onder-afdeeling Oost-Koetei, wordt door de *Bendahara Borneo* aan de bevolking van Borneo het tegenwoordig lot der Javanen voorgehouden. Deze toch gingen door de Europeesche cultures die zich van hun grond meester maakten, economisch hard achteruit, zoodat zij thans gedwongen zijn te emigreeren voor hun bestaan. Er wordt op aangedrongen om den toestand en de geschetste toekomst onder de oogen te zien.

De *Pemberita Makassar* vraagt naar aanleiding van de huiszoekingen aldaar, die geen resultaat hebben opgeleverd, zoodat er ook geen arrestaties plaats hadden: „Wat zou men te Makassar met de politieke volksbeweging willen doen? Zelfs een middel van bestaan kan men er moeilijk in vinden. En dan nog een politieke beweging tegen de Regeering op touw zetten?" Na de mislukking van de P. K. I-beweging te hebben aangeroerd, zegt het blad dat Indië nog niet rijp is voor een zelfstandigheidsbeweging.

In de *Bintang Timoer* wordt critiek uitgeoefend op het z.g. „recht van vergaderen". Het blad zegt o.m. dat het, de evidente, niet te loochenen feiten voor oogen houdende, tot de conclusie komt dat wat men hier met veel ophef „het recht" van vergaderen noemt, in wezen een dwaalbegrip is. Het recht van vergaderen en de vrijheid om te spreken bestaan slechts op papier. In de practijk zijn ze volgens het blad gelijk nul! Een en ander wordt verder besproken in verband met het in den laatsten tijd geziene optreden van de politie op vergaderingen en de merkbare beïnvloeding daarvan, waartoe de politie feitelijk krachtens de wet niet gerechtigd is.

Met instemming wordt in een ander artikel melding gemaakt van de „nieuwe beweging" onder de groote mannen, n.l. de heeren Prof. mr. Baron van Asbeck c.s., waarvan het doel, blijkens de betreffende circulaire, verschilt van en tegengesteld is aan dat van de Vaderlandsche club. De actie van deze Nederlanders wordt toegejuicht. De haat, ontstaan in de harten der Inheemsche bevolking door den strijd tegen de Nederlanders van de V. C., zal er door verminderen.

In een later artikel wordt opgekomen tegen het oordeel van „Het Nieuws" dat volgens het blad „natuurlijk niet tevreden is dat er nog redelijke Hollanders in deze tropen wonen." „Het Nieuws" is n.l. niet te spreken over de „opstanding van Madame Esthetica", hetgeen nader toegelicht wordt. Als commentaar zegt het blad sarcastisch: „Inderdaad.... een hartelijker welkom is niet denkbaar, want als „Het Nieuws" zich verzet tegen een poging van weldenkende zijde om hier een goede organisatie, gebaseerd op reëele gronden, op te richten, dan beteekent dat: het is in orde!"

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-I.

Nr. 33 van 15 Febr.: Boschmes — und kein Ende (Inzake de nieuwe tapmethode Bosch) — Export van gedroogde Lombok. — Iets over Kapok, door S. — Middel tegen het schimmelen en bederven van tabak. — Vervaardiging van rubbervoorwerpen, onmiddellijk uit latex volgens de dompelmethode. — De toekomst van de rubbercultuur (geen restrictie, doch productiekosten! Een Engelsch standpunt). — Rubbersurrogaten. — Een nieuw gebruik voor rubber. — Sierheesters, door P. M. W. Dakkus, V. — Zonnestralen en plantengroei. — Hoe lang behouden zaden hun kiemkracht? — Synthetische en natuurlijke rubber (naar aanleiding van Edisons uitvinding).

Het werk: Orchideeën, die in N.-I. gekweekt kunnen worden, door P. M. W. Dakkus, is voor f 4.90 te verkrijgen bij de adm. van dit weekblad, Dagoweg 31, Bandoeng.

De Bannier.

Uit nr. 7 van 13 Febr.: Indonesië en Indonesische Nationalisme, door Rn. Ms. Noto Soeroto.

Uit nr. 8 van 20 Febr.: Het Indisch Gemeenebest, door E. de Vries. — Ned.-Ind. Christelijke Radiovereeniging, door S. J. Richter.

Cultuurbond Afl. 4 van 16 Febr.

Twee rapporten over de aanslagen. Wat nu? — Het A(lgemeen) L(andbouw) P(ensioenfonds) is opgericht (stichtingsacte op 12 Febr. gepasseerd). — Waar stilte spreekt, door R. v. A. B. — Assistenten-regeling voor Java.

Indisch Bouwkundig Tijdschrift

Afl. 3 van 15 Febr.: Vraagstukken architectsexamen B.O.W. 1930. — Gabriet (een olieachtige stof geleverd van de consistentie van in lijnolie aangemaakte verf als beschermingsmiddel zoowel op ijzers als beton) Wegbeheer: verkeersveiligheid. — Een en ander uit de geschiedenis van den venturimeter (bij waterwerken in gebruik, uitgevonden door Clemens Herschel te New York 40 jaren geleden).

De Indische Mercuur.

Nr. 13 van 26 Maart: Is de crêpe-bereiding op de rubberondernemingen in N.-I. nog voor vereenvoudiging vatbaar? De Java-blanket als afleveringsvorm, door ir. W. Spoon. — Classificatie van suiker.

De Indische Post.

Uit nr. 8 van 22 Febr.: De anti-nationale beweging, door J. B. R. — Tegenstellingen op het gebied van godsdienst, bouw- en tooneelkunst I. (tusschen West en Oost), door Jan Feith.

Indisch Militair Tijdschrift

Nr. 2 van de 61ste jrg.: Camouflage tegen waarneming uit de lucht, door C. C. Küpfer. — Het gasmasker voor de tropen, door dr. H. J. van Giffen, L. J. M. Koremans en J. F. van Kervel. — Directe en indirecte richting bij mitrailleurs, door P. G. Mantel. — Artillerievuur op groote afstanden, door H. Th. v. Goor. — De infanterie-centraalschakelaar, door C. van Swieten. — De Artillerie Constructie werkplaatsen te Bandoeng, door ir. P. A. de Blieck.

De Indische Verlofganger.

Uit nr. 22 van 21 Maart: Indisch kannabalisme, door S. Kalff.

Inter Ocean.

No. 10 Vol X, Oct. 1929: To the Honour of the Temple Festivals in Bali, door Karl Krause. — The Soembing and Sindoro Twin mountains of mid Java, door R. Anderson. — A New Route to the Padang Highlands, door E. H. de Villa. — The Animal World of an East Indian Home, door Felix Kopstein. — The Drama in Java, door Rev. C. Th. Cribb-There, Where is Silence and Rest, door M. O. W. — An Eastern Clearing-House for Wild Animals, door R. Cardwell.

Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel.

Uit nr. 8 van 21 Febr.: De particuliere buitenlandsche handel van N.I., gedurende 1929. — De koffie-exportoogsten en de koffiesituatie gedurende de laatste jaren.

De Kracht (orgaan van de Sumatra cultuurbond).

Nr. 7 van 1 Maart: De ontslagkwesties bij het lands caoutchoucbedrijf II. — Is fusie mogelijk (van dezen bond en de V. v. A. i. D.) — De salarisverhooging bij de tabaksmaatschappijen. — Nog iets over de koelie-immigratie. — De „onlogische" erfelijkheid, door Assistent.

Mededeelingen van „De Handelsvereeniging te Medan".

No. 3 van 15 Febr.: Overzicht van den Economischen toestand van het Gewest Oostkust van Sumatra gedurende het jaar 1929.

Nieuw Nederland.

Is bij een nieuwen uitgever verschenen en in beter gewaad. Nr. 6 van Maart: Hollandsche boeren naar Suriname. — Is mechanisch gedreven landbouw in Suriname mogelijk?

De Planter.

Van 26 Febr. no. 453: Is salarisherziening urgent? Eenheid van rechtspraak gewenscht.

Politiek Economisch Weekblad

Afl. 26 van 26 Maart: „Luie-stoel"-Gemoraliseer. — Economische betrekkingen tusschen Suriname en Curaçao. — De landaard van rechtspersonen in Ned.-Indië, door prof. mr. I. A. Nederburgh. — Imperatieven, door J. G. Loohuis. — Indisch Siberië. — Feuilleton.

Tropisch Nederland.

Afl. 24 van 24 Maart: Diepzee onderzoek in Oost-Indië. — De Snellius-expeditie, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis IV. — Een Surinaamsche veteraan, eene herinnering na den tachtigsten verjaardag van dr. H. D. Benjamins, door C. K. Kesler. — Van gewone en ongewone dingen uit Indië, door Zwerver, met fraaie foto's van Timor.

Deze Week.

„Arbeidstoestanden" is een artikel in nr. 24 van 15 Maart, door Ed. van Ghert (De schrijver behandelt de Poenale Sanctie en eindigt met deze woorden:

„Een nieuwe koers dus wat betreft de toepassing der P. S., en opheffing daarvan zoodra de arbeidstoestanden dit gedoogen.

Maar óók: een nieuwe koers wat aangaat de behandeling van werkvolk, waarbij uitgegaan worde van den stelregel, dat een gematigd optreden meer effect heeft dan schelden, vloeken en slaan, vooral als men staat tegenover arbeiders, die op het uitlokken van een conflict gesteld blijken te zijn.

En om zulke elementen er direct onderuit te halen, is grondige talenkennis een eerste vereischte; ook dáárin schuilt dus een machtig wapen tegen geprovoceerde aanslagen."

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Annalen der St. Josephs-congregatie van Mill Hill. Afl XI van Maart: Hoe de Dayakkers zich Europa voorstellen, door Father J. Staal.

Een vaste burg is onze God. Nr. 1, van Maart: Doopfeest op Sigata, door W. F. Schröder. — Zendingsoverzicht: Soemba. — De Kerstfeestviering op de Karo Batak hoogvlakte (S.O. kust), door J. H. Hemmers.

Berichte der Rheinischen missionsgesellschaft. Maart 1930: Reisindrücke von Sumatra, door Leonhard Schmid.

Nederlandsch Zendingsblad No. 3: Gemeentewerk te Kota Mobagoe, door Andr. van der Endt. — „Wie een Opzienersambt begeert...", door C. Stap-Cladder. — Lectuurverspreiding op Oost-Java, door J. M. S. Baljon.

De Katholieke Missiën, afl. 5. Maart: De Ngada's en hun geestenwereld, door P. Arndt S. V. D. Floresmissie.

St. Claverbond. Afl. 3. De bêbêd (dat is een lang rechthoekig stuk doek, meestal met stemmige patronen versierd, welke, vooral als ze mooi is gebatikt, een werkelijk zeer rijken indruk maakt (het artikel is keurig verlucht). — Javaansch morgentooneeltje, door C. van den Deyl. S. J. — Jaaroverzicht der Missie in Ned. Oost-Indië.

Suriname

Op 18 Februari heeft de Gouverneur aan de Koloniale Staten mededeeling gedaan van een door hem aan den Minister van Koloniën gezonden telegram, het verzoek van de Koloniale Staten bevattende om de garantiewet-waterleiding niet bij de Staten-Generaal in te dienen vóór zij (de Staten) hun gevoelen omtrent de waterleiding aan Regeering en volksvertegenwoordiging hebben kenbaar gemaakt. De Gouverneur deelt in het telegram voorts den minister mede, dat de indiening niet vertraagd behoeft te worden.

De Gouverneur heeft het voornemen de Staten volledig in te lichten betreffende de waterleidingsplannen.

***

Over het plan der waterleiding heeft Dr. Jenny Weyerman in de Surinaamsche bladen een uitvoerige, duidelijke uiteenzetting gegeven. Daaruit blijkt, dat een groot bezwaar der bevolking uit den weg zal worden geruimd. Er is n.l. een regeling in voorbereiding volgens welke van den eersten dag af, waarop de waterleiding in bedrijf komt, over de geheele stad kosteloos water verkrijgbaar zal worden gesteld voor onvermogenden, en zelfs zonder dat zij in het gebruik beperkt worden.

Voorts wordt medegedeeld dat, in de eerste twee jaren, nadat de waterleiding in vol bedrijf zal zijn gekomen, ieder zijne thans bestaande inrichtingen van watervoorziening zal kunnen laten bestaan.

Het is jammer dat de woningen der onvermogenden veelal geen ruimte zullen bieden voor het aanleggen van stortbaden. Wij herinneren ons een gezin te Paramaribo met drie kinderen van 3 tot 6 jaar. *In het droge jaargetijde* wanneer men niet over veel water beschikte, had het dagelijksch bad van de kinderen op de volgende wijze plaats: ze werden tegelijk ingezeept, waarvoor al zeer weinig water noodig was; daarna moesten ze naast elkaar onder het stortbad staan, tot de zeep van hun body was weggewasschen, waarvoor niet veel water noodig was.

Door de evengenoemde mededeeling van Dr. Weyerman vervalt o.i. een der grootste bezwaren tegen de waterleiding, n.l. dat zij de onzindelijkheid in de hand zou werken.

***

Over de luchtpostdiensten vinden wij in *„De West"* van 28 Februari eenige mededeelingen:

„Nu ook de Nyrba Line haren geregelden wekelijkschen dienst op de kolonie heeft geopend, heeft Suriname in verschillende richtingen luchtpostverbindingen, waarbij straks waarschijnlijk komt een geregelde wekelijksche binnenlandsche verbinding met Nickerie en Coronie. De Nyrba zal post medenemen zoowel in Noordelijke richting (naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika) als in Zuidelijke richting (naar Benos Ayres en vermoedelijk binnenkort ook via Pernambuco naar Europa, per Fransche luchtpost)"....

„Eenige maanden geleden is het tarief van de Vereenigde Staten in de richting naar de Guyana's belangrijk verlaagd."

De West verneemt verder dat de Pan American, die tot dusverre in hoofdzaak postvliegtuigen bezigde op haar lijn naar de Guyana's, zich zal instellen op passagiersvervoer. Viermotorige Sikorki's zijn reeds in aanbouw, die 41 passagiers zullen kunnen vervoeren en 4 man equipage.

Aan de Nyrba Line is vergunning verleend om een gasolinestation op te richten te Albina (aan de Marowyne) voor het geval haar vliegtuigen onder weg verplicht mochten zijn daar neder te dalen.

***

De begrooting voor 1931 is door den Gouverneur op 4 Maart bij de Koloniale Staten ingediend. In ons volgend nummer komen wij hierop terug.

***

Bij enkele candidaatstelling zijn tot leden der Koloniale Staten gekozen de heeren: Mr. L. J. Brons, president van het Hof van Justitie, Biswamitre, onderwijzer van den eersten rang bij het Openbaar Onderwijs. Dr. C. W. Naar en S. J. Samuels (oud-leden).

„De West" van 28 Februari teekent daarbij aan:

„De heer C. R. Biswamitre is voor zoover ons bekend, de eerste Britsch-Indiër die in dit college zitting neemt. Meermalen werd echter de wensch geuit, dat de Britsch-Indiërs, die een economisch zeer belangrijke groep onzer samenleving uitmaken, alleszins aanspraak hebben door een landgenoot te worden vertegenwoordigd."

Wanneer komen de Javanen aan de beurt?

Zou het niet wenschelijk zijn het getal leden uit te breiden, b.v. tot 15?

***

De Minister van Koloniën heeft, onder den naam „Commissie voor de suikerbelangen", ingesteld een speciale commissie ten behoeve van de deelneming van Ned.-Indië en Suriname aan de in 1931 te Parijs te houden internationale koloniale tentoonstelling.

In die commissie zijn benoemd de heeren: P. Eschauzier en ing. A. Boeseken.

***

Bij het Leger des Heils is te Amsterdam op 26 Maart bericht ingekomen, dat dezer dagen te Paramaribo is overleden mevr. Govaars-Hoolboom van Rotterdam, pionier-officiere van het Leger des Heils in West-Indië.

Curaçao

Een open brief aan den gouverneur.

La Cruz van 12 Februari l.l. heeft op verzoek van de *Union Libertadora Venezolana* te San José, Costa Rica een open brief van haar voorzitter aan den gouverneur van Curaçao opgenomen, welke dienen moet om rust en vrede onder de Venezolanen op Curaçao te herstellen. Wij geven hier een ons welwillend verstrekte vertaling van den brief, dien wij in de andere Curaçaosche bladen niet hebben opgenomen gezien.

San José, Costa Rica 28 Januari 1930.

Mijnheer de Gouverneur!

De persberichten vermelden bij voortduring, dat sedert den aanval op het fort Wilhelmina (si!) door Venezolaansche opstandelingen het politieke evenwicht en de maatschappelijke rust op Curaçao zich niet hebben vermogen te herstellen.

Deze berichten zijn ons bevestigd geworden door publicaties in de plaatselijke pers van het eiland naar aanleiding van een aan den generaal Rafaël Simon Urbina toegeschreven brief aan den kapitein Borren en door vertrouwelijke inlichtingen van in de kolonie gevestigde landgenooten. Gezien dit alles, kom ik als voorzitter der Union Libertadora Venezolana, van den strijdbaren kring der Venezolaansche revolutionnaire uitgewekenen, U eenige zaken duidelijk maken, in nauw verband staande met den moeilijken toestand, waarmee gij zult hebben rekening te houden bij de uitoefening uwer hooge bestuurstaak.

Door zijn ligging is Curaçao steeds geweest de aangewezen wijkplaats van de politieke vervolgden van mijn vaderland. Beschermd door de Nederlandsche wet — deze rechtskundige belichaming der meest vooruitstrevende liberale beginselen — waren deze op het eiland tot voor weinige jaren steeds gevrijwaard tegen elke vervolging van de zijde der Venezolaansche overheid. Deze toestand veranderde te eenenmale toen de Royal Dutch besloot de petroleum van haar Venezolaansche concessies in den staat Zulia te raffineeren op Curaçao. Nauwelijks waren de raffinaderijen opgericht, of het bestuur van het eiland begon af te wijken van zijn wijze en onpartijdige gedragslijn ten aanzien van den toestand in Venezuela, om aangenaam te zijn aan de handlangers van het imperialisme, de almachtige voogdij van de dictatuur van Juan Vicente Gomez. De directie der M. Y. P. M.(?) en de heer Horacio Leiva (Leyba?), vertegenwoordiger van die dictatuur, stelden zich in de plaats van het gouvernement, wat betreft de rechtspleging over de in de kolonie gevestigde Venezolanen. Onder bescherming van dezen ongerijmden en voor de overheidspersonen, die het er mee eens waren, vrij onwaardigen toestand is men daden van verdrukking en geweld gaan plegen met verkrachting der wettelijke grondbeginselen en met terzijdestelling van allen eerbied voor vrijheid en menschenlevens.

(Wordt vervolgd.)

Geologische opneming.

Volgens een bericht in het *Handelsblad* is den 21sten Maart l.l. met de *Crijnssen* naar Curaçao vertrokken, prof. Rutten uit Utrecht, vergezeld van zes studenten. Doel dezer reis is de geologische opneming o.a. onzer benedenwindsche eilanden, die ook in kaart gebracht zullen worden. Vier en een halve maand wil de professor ginds werkzaam zijn. Het bericht meldt, dat het geologisch onderzoek van dit deel onzer koloniën nog niet ver gevorderd is, en dat de reeds verschenen litteratuur in hoofdzaak bestaat uit de werken van prof. Martin en het proefschrift van den heer ir. Molengraaff. Misschien dat inzage van de West-Indische encyclopaedie de steller van dit bericht nog wat litteratuur aan de hand doet. En dan is daar ook nog het verslag van den Wurtembergschen opperbergraad Stifft uit 1827, dat nooit openbaar gemaakt is, en op het rijksarchief berust.

Gevangenis.

Volgens bericht in de *Amigoe* is de directeur van het Huis van bewaring te Alkmaar bestemd om te worden belast met het beheer van het gevangeniswezen op Curaçao. Of met de verandering van den titel van directeur der gevangenis op dit eiland ook de werkzaamheid uitgebreid is tot de andere eilanden blijkt uit het bericht niet.

Venezolaansche revolutionairen op Bonaire.

Naar verluidt moeten er drie Venezolaansche revolutionairen met een bootje op Bonaire zijn aangekomen. H.M. „Van Galen" zou derwaarts vertrokken zijn, om de vluchtelingen op te sporen. Naar men zegt, moet een en ander in verband staan met een opstand in Guanta. Wij deelen dit bericht onder voorbehoud mee, daar er officieel niets van bekend is.

(A. d. C.)

Administratieve politie.

Onze lezers herinneren zich het gesol met dit begrip, toen moest worden goedgepraat het plaatsen van den garnizoenscommandant als feitelijk hoofd der politie naast den procureur-generaal als wettelijk hoofd daarvan, toen men alle moeilijkheden niet wilde voorkomen door afschaffing van de desbetreffende bepaling van het regeeringsreglement. Wij meenen, dat het mr. Ellis geweest is, die dit toen in den Kolonialen raad eens even uit de doekjes gedaan heeft. Nu komt prof. Van Vollenhoven in zijn bekende serie in het *Koloniaal tijdschrift* met een opstel *Politie overzee.* „Regterlijke en administratieve politie", aldus de professor, „wil zeggen: „toezicht en dwang niet alleen over hen, die bij de rechterlijke macht (privaat- en strafrecht) zijn veroordeeld of worden vervolgd, doch evenzeer over hen, die zich aan voorschriften buiten het terrein van dien rechter (staats- en administratiefrecht) niet houden — een bouwverordening, een goudverordening enz."

Uit den Verren Vreemde

Londensche conferenties.

De vorige week noemden wij de Vlootconferentie mislukt. Even heeft men daarna nog de hoop kunnen koesteren, dat de leiders den uitweg tot een succes gevonden hadden. Aangezien daarbij echter geen motieven waren, die de vrees konden doen verminderen om Amerika tot den sterksten staat ter wereld te maken, hebben wij van die pogingen geen gunstig resultaat verwacht.

Maar het Britsche kabinet is thans in overleg met een andere buitenlandsche delegatie, met welke het vermoedelijk beter zal kunnen opschieten. Wij hebben vrij uitvoerig de gebeurtenissen gevolgd, die het tegenwoordige Wafd-ministerie in Egypte op het kussen gebracht hebben. De premier Nahas-Pasja bevindt zich thans, aan het hoofd van een delegatie van 23 leden, te Londen. Bij hun vertrek uit Kaïro op 22 Maart, is aan de hoogwaardigheidsbekleeders door een enthousiaste menigte uitgeleide gedaan. Bij hun aankomst te Londen zijn zij, den 27en d.a.v., ontvangen door den minister van buitenlandsche zaken Henderson, met eenige onderstaatssecretarissen en Sir Percy Loraine, den Britschen Hoogen commissaris in Egypte, die hun tot hier vooruit gereisd was. Den volgenden dag ontving de koning de delegatie, en hierbij werden officieele beleefdheidsbetuigingen gewisseld. Maandag 31 Maart, is de plechtige officieele openingszitting gehouden. Dinsdag zijn de beraadslagingen ingezet.

Naar 't ons voorkomt, werken de bijkomstige omstandigheden mee om de kansen op succes voor Nahas gunstig te stellen, succes waarin de regeering van Mac Donald dan van zelf zal deelen.

De gebeurtenissen in Britsch-Indië zullen het Labour-ministerie aansporen om ten opzichte van Egypte heel vlot te zijn. Aan de Indische nationalisten moet het bewijs geleverd worden, dat met

Londen wel te praten is. Het ministerie Mac Donald heeft aan de Britsch-Indiërs een *round-table-conference* voorgesteld, om over de Indische staatkunde te beraadslagen. Gandhi en de zijnen willen hiervan niet hooren, omdat zij er toch ook niets van verwachten. Mocht de Egyptisch-Britsche conferentie nu op niets uitloopen, dan zouden de Indische nationalisten hierin aanleiding vinden om hun afwijzing van de *round-table-conference* dubbel wijs te prijzen. Een met Nahas getroffen accoord, ter eindelijke bevestiging van de in 1922 reeds afgekondigde Egyptische onafhankelijkheid — onder reserves —, zal daarentegen de positie van Engeland in Indië ten goede kunnen komen.

't Lijkt ook niet te ver gezocht, bij den premier Mac Donald en den minister van buitenlandsche zaken Henderson eenig verlangen te onderstellen om de aandacht af te leiden van de mislukking van de vlootconferentie, door op een geslaagde Suezkanaal-conferentie te kunnen wijzen.

In de zaak, waarom 't rechtstreeks zal gaan, hebben de kansen voor de delegatie-Nahas zich eveneens gunstig gesteld. Henderson heeft aangedrongen op het uitschrijven van algemeene verkiezingen in Egypte. Door deze verkiezingen is het ministerie-Nahas aan het bewind gekomen, hij kan dus bezwaarlijk in verzet komen tegen de wenschen van dit ministerie.

Weliswaar heeft Henderson, toen hij met den vorigen premier Mahmoed Pasja een ontwerpovereenkomst opmaakte, gezegd, dat dit het uiterste aangaf van de concessies waartoe Groot-Brittanje bereid kan zijn, maar Nahas heeft zeer duidelijk doen uitkomen, dat de tegenwoordige Egyptische regeering niet tevreden kan en mag zijn met hetgeen in dit ontwerp is omschreven. Indien Londen nog niet eenige toegifjes bewaard had, zou 't de Egyptenaren dus niet hebben laten overkomen.

Men moet zelfs aannemen dat Sir Loraine niet onkundig is gelaten van Nahas' nadere wenschen, en dat de Britsche regeering deze dus ook gekend heeft, vóórdat zij de Egyptische delegatie naar Londen liet komen.

De overeenkomst, zooals die met Mahmoed ontworpen was, kwam aan zoo vele wenschen van de Wafd-partij tegemoet, dat de Engelsche politici en de pers meenden, dat een nog verder gaan eigenlijk niet denkbaar is. Maar er was vóórdat de conferentie in 't begin dezer week geopend werd toch al 't een en ander uitgelekt van datgeen wat nu nog gevraagd zou worden, zoodat men wist hoe Nahas het ontwerp Mahmoed wenscht te overtroeven.

Brengen wij nog even in herinnering ten opzichte van welke aangelegenheden Engeland reserves heeft gemaakt bij het erkennen van Egypte's onafhankelijkheid in 1922 en in hoever het ontwerp Mahmoed —Henderson van deze reserves iets wilde prijsgeven.

Een Britsche krijgsmacht verzekert nog de veiligheid van het Suez-kanaal als internationalen verkeersweg en troepen zijn gelegerd te Kairo en Alexandrië. Deze macht zal zich ten O. van het kanaal terugtrekken, zoodra Egypte daar een legerplaats voor haar zal hebben ingericht. Egypte zal overigens zelf in de veiligheid van het kanaal hebben te voorzien, evenals in de bescherming van vreemdelingen en minderheden.

In Egypte zijn de vreemdelingen nog altijd aan een eigen rechtspraak onderworpen. Groot-Brittanje wil van de t.d. geldende capitulaties afstand doen. Deze aangelegenheid is echter een internationale, waarbij ook andere mogendheden betrokken zijn. Engeland wil een poging doen om deze ook zijn voorbeeld te doen volgen.

De beide rijken hebben gemeenschappelijke aanspraken in Soedan. Vroeger hadden zij daar beide een legermacht in garnizoen. Na den moord op den Britschen bevelhebber was het Egyptische bataljon weggezonden. Dit zou nu weer mogen terugkeeren. Het ontwerp-overeenkomst bevat verder bepalingen ten opzichte van den omgang met vreemde mogendheden, van verplichte hulp in geval van gewapende conflicten, van gelijkheid in bewapening en in legeropleiding en nog enkele andere aangelegenheden.

De algemeene verwachting was dat het Wafdministerie concessies zou bedingen ten aanzien van deze punten om zoo aan het ontwerp een eigen cachet te geven, al bleef het, wat de hoofdzaken betreft, het ontwerp van 1929. Die verwachting is echter te laag gesteld geweest. Volgens de zooeven bedoelde uitlatingen, die vóór de openingszitting in de bladen verschenen, zou Nahas geheele ontruiming van het Egyptisch gebied door de Britsche troepen tot hoofdeisch maken. Stelt men zich op 't standpunt, dat de onafhankelijkheid van Egypte eindelijk tot een voldongen feit moet worden gemaakt, *dan* is deze eisch niet onredelijk. Minder duidelijk is wat uitgedrukt is als „het beheer over den Soedan” (terwijl wij dit schrijven, is nog niet bekend, wat ter bijeenkomst van 1 April behandeld is). Engeland en Egypte voeren daar te zamen het beheer. Zoo'n vereend bestuur heeft zeker nadeelen, maar 't komt meer voor en doet geen inbreuk op de souvereine rechten van een der betrokken staten. Men mag niet onderstellen, dat Egypte Soedan als een provincie wenscht in te lijven.

Zooals wij zeiden, de omstandigheden lijken gunstig voor het rijk van koning Foead om eindelijk de lang gewenschte onafhankelijkheid deelachtig te kunnen worden, maar daarom mag men nog niet aannemen, dat de overeenkomst in enkele uren beklonken kan worden.

Met de Suez-kanaal-aangelegenheden gaan de belangen van andere mogendheden gemoeid. Londen kan in dergelijke zaken ook niet meer beslissen, zonder de dominions gelegenheid gegeven te hebben om zich uit te spreken. De Labour-regeering beschikt in het Parlement niet over een eigen meerderheid, zoodat zij, om een overeenkomst geratificeerd te kunnen krijgen, deze ook aanneembaar moet maken voor minder geavanceerde groepen.

Er valt dus nog veel te meten, te passen, te schikken, te plooien. Dit is niet gemakkelijker gemaakt door de talrijkheid der Egyptische delegatie, waarin felle voormannen uit de Wafd-partij zitten, maar met wat loven en bieden zal hier toch wel een bevredigend resultaat te bereiken zijn.

Er is in Londen nog een conferentie op komst, de z.g.n. koloniale conferentie. In Juni zijn, zooals dit meer is gebeurd — 't laatst in 1927 — de gouverneurs van de over de wereld verspreide Britsche koloniën, naar Londen opgeroepen. Daar worden zaken van gemeenschappelijk belang besproken, meest administratieve maatregelen, die in vereend overleg beter en op eenvoudiger manier kunnen worden afgedaan, dan door correspondentie met elk bestuur afzonderlijk. Deze conferentie, is wel te onderscheiden van de z.g. Rijksconferenties, die geregeld ook in Londen worden gehouden — waartoe dan de eerste ministers van de dominions worden opgeroepen en waar groote politieke kwesties van Rijksbelang door de vertegenwoordigers der zelfstandige deelen van het Britsche imperium behandeld worden. Een dergelijke Rijksconferentie is voor 1930 niet uitgeschreven.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 't Gooi.

'n Goed geslaagde avond voor 'n flink gevulde zaal op den 26en l.l. in 't Hof van Holland, waarbij de heer Frans met gezelschap optrad en, zooals gewoonlijk, bijzonder veel succes mocht oogsten, hetgeen het hartelijk en langdurig applaus, zoowel na de lezing van den heer Frans, als na de Oostersche Muziek en Zang, wel bewezen.

Dank zij de groote moeite, welke Mevrouw Beresteyn zich persoonlijk had gegeven een kleine tentoonstelling van Timoreesche kains in te richten, bood de zaal een gezelligen en intiemen aanblik en dit heeft niet weinig tot het succes van den avond bijgedragen. 'n Woord van dank is hier zeker op zijn plaats.

Ook de cultuurfilm (koffiecultuur), welwillend afgestaan door den heer W. B. Ledeboer, had veel belangstelling.

Dank zij de moeite, welke 'n viertal jonge dames zich in de pauze hebben getroost, werden 77 Minahassa-loten verkocht.

Het Bestuur heeft groote plannen om meer van d.g. avonden te organiseeren, echter zal het ledental dan nog flink toe moeten nemen. Een ieder werke hiertoe mee.

De Secretaris.

Afdeeling Bergen op Zoom.

Op 7 April a.s. te 8.00 u. n.m. in de kleine zaal van Thalia, lezing met lichtbeelden van den Eerw. Pater. miss. J. van den Bergh.

Onderwerp: „Uit den achterhoek van onze Oost.”

DE SECRETARIS.

Afdeeling Groningen en Ommelanden.

Het Bestuur maakt bekend, dat voor Leden en Donateurs der Afdeeling en die van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap, Groep Groningen, Vrijdag 4 April a.s. te 8 uur n.m. in de Commissiezaal der Harmonie zal spreken Dr. W. G. N. van der Sleen over: „Nieuw Guinea en de Digoel” (met lichtbeelden).

DE SECRETARIS.

Afdeeling Arnhem.

Op Vrijdag 11 April a.s. des avonds 8 uur, zal in de Irene-bioscoop, Beekstraat 71, voor de leden van de afdeeling Arnhem, de heer A. Kruisheer, oud-generaal-majoor van het N. I. L. een voordracht met lichtbeelden houden over „Atjeh voorheen en thans.”

Het Bestuur verzoekt den leden vele introducé's te willen medenemen of hun uitnoodigingskaart aan belangstellenden te willen uitreiken.

DE SECRETARIS.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Jaargang 1929 „K. W.”

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2. 50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Hoofdbestuursvergadering

op Zaterdag 19 April e.k. te 2 uur in de lokalen der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Notulen (Zie K.W. No. 46 van 14 Nov. '29).
3. Jaarverslag, Rek. en Verantw. '29 met rapport Verificatie Commissie en Begrooting 1930. (Zie K.W. No. 14 van 5 April '30).
4. Voorziening vacatures H.B. door periodiek aftreden.
5. Mededeelingen.
6. Rondvraag en sluiting.

De Algem. Secretaris,
VAN DEN BRUGH.

P. S. Bij verhindering wordt plaatsvervanging verzocht.

VAN DE REDACTIE.

Onze Nationale Scheepvaart.

In verband met de plaatsing in dit nummer van het Jaarverslag onzer Vereeniging, moest het vervolg van het artikel „Onze Nationale Scheepvaart” van de hand van mr. P. A. F. Blom tot het volgende nummer blijven liggen.

Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname en Curaçao.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

1e. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname: 1 hoofdonderwijzer.

2e. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: 4 hoofdonderwijzers.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 7de afdeeling van het Ministerie van Koloniën.

Van onze Adverteerders.

Goederenmagazijn „Daheema.'

Het goederenmogazijn „Daheema"', dat gedurende vijf jaar gevestigd was in de Witte de Withstraat 95*a*, hoek Van Diemenstraat te 's-Gravenhage, is verplaatst naar Groote Markt 28, aldaar. Deze winkel, waarin voordien een gramofoonzaak gevestigd was, is inwendig geheel veranderd en ziet er door de lichte kleuren, waarin alles gehouden is, zeer helder uit. Langs de wanden zijn in tientallen vakjes de dames- en heeren-mode-artikelen opgeslagen. Achter den winkel is bovendien nog een zeer ruim magazijn, dat later grootendeels ook als verkoopruimte ingericht zal worden. De eigenaar, de heer S. Schmoikler, ontving bij de opening zeer vele bloemstukken.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Dr. J. F. C. Raabe, inspecteur bij den Burg. Veeartsen. dienst, Van Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; J. P. W. H. Bijmolt, loods 1e kl. bij den loodsdienst, Zonnebloemstraat 15, Den Haag; G. van der Waals, ass.-resident van Singkawang, p/a. Vertregt, Kromhout 153, Dordrecht; F. H. Greve, assistent-resident van Gorontalo, Wilhelminalaan 8, Wassenaar; J. J. Galjart, 1e officier bij de Gouvernements Marine, p/a. Nederlandsche Handel Maatschappij, Den Haag; J. M. Dittlof Tjassens, assistent-resident bij den Alg. Bestuursdienst, Louisalaan 4, Apeldoorn

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. J. H. Bennebroek Gravenhorst, Copernicusstraat 94, Den Haag; mr. F. Jansen, Ant. Heinsiusstraat 48, Den Haag; mr. J. W. F. Gaymans, Emantsstraat 2, Den Haag; mr. J. C. Oostrijck, Emmastraat 110, Den Haag; mr. J. H. P. L. Teheux, Fr. van Mierisstraat 13, Hilversum; mr. H. de Groot, Heerengracht 498, Amsterdam (C.); mr. J. Gebhard, Toekomststraat 101, Lonneker; mr. F. van der Vloodt, Parkstraat 11, Baarn. Allen ambtenaar ter beschikking bij den Belastingdienst.

Drs. L. F. Jansen, accountant 2e kl. bij den Bel. Acc. dienst, Oude Dijk 55*a*, Rotterdam; M. Knap, leeraar bij de Stovia, Willem Buytewechstraat 207, Rotterdam; ir. O. Stevens, leeraar bij het M. O. met voorloopige bestemming voor assistent bij de Technische Hoogeschool te Bandoeng; Damsigtstraat 31, Voorburg; S. Wijmenga, onderwijzer M. U. L. O., Nieuwe weg 5, Leeuwarden.

Financieele Berichten.

Opgave van de Ned. Ind. Handelsbank N. V., Kantoor Den Haag

Noteeringen ter beurze van A'dam:	24 Mrt. '30	31 Mrt. '30
Aand. Koloniale Bank	194 %	205 %
Aand. Ned. Indische Handelsbank	154⅛ %	158¼ %
Cert. van Aand. Ned. Handel Mij.	165¾ %	173 %
Nat. Bezit aand. A. N. I. E. M.	300 % g.l.	327½ %
Nat. Bezit aand. Ned. Ind. Gas Mij.	226 %	238 %
Aand. Alg. Exploratie Mij.	167½ %	172 %
Aand. Kon. Ned. Petroleum Mij.	387¾ %	398⅞ %
Aand. Rubber Cultuur Mij. A'dam	144⅜ %	154½ %

KAWEE'TJES

Aand. Ned. Scheepvaart Unie	175 %	180½ %
Aand. Handelsverg. Amsterdam	521 %	541 %
Aand. Ned. Ind. Suiker Unie	232 % g.b.	245¾ %
Aand. Deli Batavia Mij.	385½ %	414½ %
Aand. Deli Maatschappij	353½ %	375 %
Aand. Senembah Maatschappij	400 % g.l.	423½ %
Aand. Billiton Mij. 1ste Rubriek	—	438 %
Aand. Billiton Mij. 2e Rubriek	387 %	399 %
Aand. Assam Thee Ondern. Malabar	370 %	368 %
Aand. Deli Spoorweg Mij.	187 % g.l.	—
Aand. Ned. Indische Spoorweg Mij.	194 %	193% g.l.

Slotkoersen op Maandag 31 Maart 1930:

	Verkoop
Londen	12.12¼
New-York cable	2.49 7/32
Berlijn	59.50½
Parijs	9.76¼
Brussel	34.76½
Zürich	48.24
Milaan	13.07½
Weenen	35.13

Mutatiestaat van 26 Maart tot 2 April '30

Nieuwe Leden	Geïntroduceerd door:
A. L. A. Hissink, Directeur Groenhoedenveem, Amsterdam, Amstel 34. f 5.—.	Secretaris Afd. Amsterdam.
J. G. Groesz, Bloemendaal, Hotel „Duin en Daal" f 6.—. J. D. Meerwaldt, Bloemendaal, Rustenburgerweg 10. f 6.—.	den heer G. J. Jongepier te Amsterdam.
B. Kamp, Haarlem, Kleverparkweg 52. f 5.—.	Afdeelingsbestuur Haarlem.
P. Huisman, Hoofd U. L. O.-school, Groningen, Bernouilleplein 7. f 5.—.	Secretaris Afd. Groningen.
S. Dikstaal, Aannemer, Hilversum, P. de Hooghlaan 7. f 5.—.	den heer Ir. B. J. B. Breemer te Hilversum.
Mevrouw M. E. L. Lucassen-Blommaert, Hilversum, Koninginneweg 36. f 5.—.	den heer J. A. van Zutphen Jr. te Hilversum.
Ir. P. M. van der Veen, Princenhage, Liesboschlaan 94. f 5.—. Mevrouw D. J. van der Veen-Ohms, Princenhage, Liesboschlaan 94. f 5.—.	Secretaris Afd. Breda.
H. Ph. Cramer, Groote Poot 3, Deventer, (Postbus 12.) J. Berends, Dorp 1A, Diepenveen.	als leden van het Koloniale Landbouwmuseum.
Mr. W. G. F. Jongejan, Oud Landsadvocaat te Semarang, Secretaris Beniso, Wassenaar, Hazelaan 4. f 5.—.	den heer Mr. Caesar Voûte te Den Haag.
Mevrouw M. L. Weijne-Kramer, Den Haag, Thomsonlaan 132. f 5.—.	den heer S. Alberda te Den Haag.
C. J. Quist, Chef N.V. Tabak Export- en Import Comp. Malang, Lowok Waroe 15. f 6.—.	Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West" te Malang.
G. A. van IJsel Smits, Hilversum, Utrechtsche weg 49. f 5.—. Mr. C. J. Pekelharing, Hilversum, Utrechtsche Weg 104. f 5.—. Mejuffrouw P. L. de Visser, Hilversum, Bisonlaan 5. f 5.—. P. L. Blaauboer, Hilversum, Ministerpark 11. f 10.—. P. M. Hugenholts, Hilversum, Celebeslaan 23. f 10.	Eigen aanmelding.

Afschrijvingen

Th. N. Muller, Gep. O.-I. Ambtenaar, Den Haag, Akeleistraat 101 (overleden).
Mevrouw C. G. Lens-Andreas, Den Haag, Laan van Meerdervoort 161. (overleden).
J. van Nifterik, Amsterdam, Heerengracht 584.

Adresveranderingen

Internationale Vereeniging voor de Rubber- en andere Cultures in N.-I., van: Den Haag, Heerengracht 38, naar: Amsterdam C., Nieuwe Doelenstraat 5. f 10.—.
Mr. Dr. C. F. Schoch, van: Amsterdam, Stadhouderskade 157, naar: Driebergen, „Huize de Wildbaan". f 5.—.
J. M. Bottemanne, van: Amsterdam, Keizersgracht 157, naar: Den Haag, Blankenburgstr. 41, f 5.—.
J. P. Wijtenhorst, Hoofdingenieur Rijkswaterstaat, van: Groningen naar: Velp. (afd. Arnhem) f 5.—. (contributie '30 reeds voldaan).
E. Wijbinga, Arnhem, van: Velperweg 52, naar: Groen van Prinstererstraat 3.
L. W. Brants, Rotterdam, van: Admiraliteitskade 91b, naar: Nieuwe Haven Z.Z. 128A.
Dr. A. H. van de Weerd, Hilversum, thans: Hooge Naarderweg 28.
W. F. Batenburg, Gep. Majoor tit. N.-I. L., van: Ginneken, Wilhelminastraat 54, naar: Soestdijk, Lange Bergstraat 25. f 5.—. (afd. Het Gooi).
Mr. C. W. Hopster, van: Zeist, Beukenlaan 11, naar: Wassenaar, p.a. Pension De Twee Beuken, Schouwweg 27. f 5.—.
Mevrouw A. C. van de Poll-Welsink, van: Wapenveld, Huize „De Dreef", naar: Wassenaar, Nachtegaallaan 1. f 5.—.
A. H. J. G. Walbeehm, Oud Ass.-Resident, van: Leiden, Witte Rozenstraat 54, naar: Sanatorium „Sonnevanck" te Harderwijk.
Mr. F. J. M. Bartels, Advocaat en Procureur, Den Haag, van: Javastr. 22, naar: Groenhovenstr. 5.
J. J. Mulder, Oud Kapitein N.-I. L., van: Den Haag, Trompstr. 344, naar: Voorburg, Laan van Nieuw Oosteinde 53.
J. E. Romswinckel, Oud Hoofdcommissaris, v. d. Veldpolitie in N.-I., Den Haag, van: Groot Hertoginnelaan 93, naar: Waldeck Pyrmontkade 130.
D. J. A. E. Ruempol, Den Haag, van: 2e Emmastraat 153, naar: Pieter Bothstraat 57.
H. J. Broersma, O.-I. Hoodambtenaar m.v., van: Brussel, Grand Hotel, naar Rijswijk (Z.-H.) Geestbrugweg 58. f 5.—.
Mr. J. W. A. Boots, Ass.-Resident, van: Tasikmalaja, naar: Den Haag, 2de Sweelinckstraat 182. f 5.—. (contr. '30 reeds voldaan).
Ir. Th. M. B. van Marle, Hoofd N.-I. S., van: Semarang, naar: Haarlem, Spaarnelaan 27. f 6.—. (contributie '30 reeds voldaan).
F. W. Laupman, Kapitein Artillerie, van: Clarens naar: Bandoeng, p.a. D. v. O. IIIe Afd.
A. G. J. van Boxtel, Sergeant der Infanterie, van: Hees bij Nijmegen, Kerkpad 22, naar: Bandoeng, p.a. D. v. O. IIe Afd.
J. J. van Kempe Valk, Controleur 1ste kl. B.B., thans te Siak Sri Indrapoera (S. O. K.)
Ch. E. le Rütte, Gep. Kantoorhoofd P. T. T., thans te: „Huize Flora", Patjet, Hulppostkantoor Tjipanas — via Bandoeng.
S. Kortleven, Controleur B.B., thans te Menado.
Ir. H. Menalda van Schouwenburg, Ingenieur van de Landsgebouwen, thans te Bandoeng, Tjiliwoengstraat.
W. R. van Nauta Lemke, Inspecteur P. T. T. thans te Soerabaja, Ketabang Boulevard 73.
Dr. A. Rant, Leeraar N.-I.-A. S. Soerabaja, Sumatrastraat 23.
Rectificatie: A. Volgaard Snijder, te wijzigen in: A. Oolgaard Snijder, Hilversum, Utrechtsche Straatweg 105.